

nr 108
2015-04
25 kr

DISKULOGEN

med Släktforskarnytt

Digitala bilder i forskningen

Chronica 3.0

ÅRSMÖTET

Daniel Berglund talar under Dis årsmöte i Linköping.

Foto: Hans Bjernevik

3 Ledaren

Information från föreningens ordförande.

4 Kort & Gott

Besök en virtuell mäsä, testa Windows 10 och se statistik över vårt internetanvändande.

6 Digitala bilder i forskningen

Årets årsmötesföredrag hölls av Hans Bjernevik. Han berättade om hur man kan digitalisera gamla släktfoton.

9 Årsmötet 2015

Dis årsmöte lockade färre medlemmar än vanligt, men de som var där var engagerade i frågorna som togs upp till diskussion.

15 Öka kvaliteten

Ulf Örnemark berättar om hur utdrag ur Disgen kan öka kvaliteten på ditt släktforskningsmaterial.

18 Macspalten

Peter Åhs skriver om programmet Codeweaver som gör det enkelt att köra Windows-program på Macen.

21 Märk dina bilder

Ange vilka som är med på fotografiet och spara informationen direkt i bildfilen.

22 Tre fruar och en oäkting

Lars Warlin berättar om tre värländska öden som främst utspelar sig under 1800-talet.

25 Släktforska i Office-miljö

Rolf Boström visar hur hans egenutvecklade släktforskningsprogram Chronica fungerar.

30 En båtsmans korta levnad

Roland Palmquist berättar hur en båtsmansfamilj i Länna snabbt decimeras på medlemmar.

31 Kotian

Arnold Lagerfjärd berättar om de ovanliga enkronorssedlarna från åren 1914-1921.

32 Lantmäteriets RIK-kartor

Björn Johansson beskriver hur du gör för att spara hem och använda nya kartskatter.

36 Släktrim

Rolf Carlsson skriver om hur RGD-projektets första avknoppning kan hjälpa dig att få bättre kvalitet på din släktforskning.

38 BSF testar Släktrim

Rolf Carlsson beskriver vad några släktforskare som testat Släktrim tycker om produkten.

39 Classic Shell

Lars Wallgren skriver hur man kan anpassa startmenyn i Windows 8 till ett mer bekant utseende.

41 Insändare

Dis svarar på insändaren om utbildning i nya Disgen från förra Diskulogen.

42 Dis informerar

Avlidna och beställningar.

44 Faddrar & Disbytombud

Här finns hjälp med dina problem. Fråga någon i din närhet.

45 Styrelsen

De förtroendevalda som håller ordning i föreningen.

46 Regionföreningarna

Information från Sveriges alla höm.

DAGS FÖR YTTERLIGARE EN LEDARE SOM ÄR KORTARE ÄN normalt. Jag får skylla på en arbetsresa förra veckan (till München, där det faktiskt gick att dricka öl på utomhusservering även om folk tittade lite) och att DISGENutvecklingen har tagit en hel del tid. Det känns som om vi börjar närma oss upploppet vad gäller DISGEN 2015, som den förhoppningsvis kommer att heta. Provexemplar cirkulerar just nu bland något tiotal testare, lika flitiga som tidiga testare. De har hittat en hyfsad mängd felaktigheter som vi naturligtvis måste åtgärda, plus att alla önskade funktioner inte är på plats än.

Den eviga frågan är förstås när nya DISGEN kommer ut, och svaret är lika oföränderligt: det säger vi inte, eftersom den ska bli tillräckligt klar först. Men den kommer. Den näst vanligaste frågan är om man får nästa version gratis om man köper DISGEN 8.2 nu. Svaret är att exakt hur det där ska gå till säger vi inte förrän vi ser att DISGEN 2015 är inom räckhåll, men vi kommer inte att "blåsa" någon, utan det kommer att finnas specialpriser och andra lösningar så att ingen känner sig lurad. Ni optimister som köpte DISGEN på Släktforskardagarna i Karlstad kommer givetvis att få vad ni blivit lovade även om ni fått vänta längre än vad vi hade hoppats.

Det händer ju annat i föreningen även om det mest är DISGEN som upptar min egen hjärna just nu. Något spännande är att Lantmäteriet sagt att de ska börja avveckla nyttjandeavgifterna för åtskilligt kartmaterial, och blir det verklighet fullt ut öppnar det helt nya möjligheter för Dis att tillhandahålla nytt kartmaterial till (framför allt) DISGENS användare.

VI kommer att bli (vi har redan börjat bli) flitigare med förhoppningsvis nyttiga e-postutskick till medlemmarna. Kontrollera därför gärna att vi har rätt e-postadress till dig. Det kan du göra på webben, på www.dis.se > Medlem > Ändra adress. Vi saknar fortfarande e-postadresser till 3865 av er!

Avslutningsvis vill jag önska alla en Glad Påsk (även om den passerat när du läser detta).

Daniel Berglund
Daniel Berglund
Ordförande

Tryck till i Dis Forum eller via e-post till ordf@dis.se.

Diskulogen med Släktforskarnytt är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

FÖRENINGEN

Föreningen Dis,
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
dis@dis.se, www.dis.se

Medlemsavgift: 150 kr per år.
Familjemedlem: 75 kr per år.

Bli medlem via webben, www.dis.se > Medlem > Bli medlem, eller kontakta Dis kansli.

EXPEDITION & FORSKARSTUGA

Hovslagaregatan 3,
Gamla Linköping
Öppet måndag-fredag kl 9-16.
Kansliet har lunchstängt kl 12-13.
Telefontid måndag-torsdag kl 9-15.
Fredag kl 9-12.
Ring gärna innan besök!

KANSLISTER

Marie Andersson
Helena Carlsson

REDAKTÖR

Anna Linder, diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING

Kontakta redaktör Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE

Daniel Berglund

LÖSNUMMERPRIS

25 kr

UPPLAGA

25 400 exemplar

UTGIVNING

4 gånger per år

TRYCK

Sandvikens Tryckeri

ISSN

1101-3826

Adressändring anmäls på webben eller till Dis kansli

RootsTech 2015

Årets RootsTech slog besöksrekord då nästan 24 000 personer besökte världens största konferens för släktforskning under tre dagar i februari.

<http://blog.eogn.com>

TV om gårdshistoria

En ny tv-serie där en historiker och en byggnadsantikvarie tar reda på gamla hus historia har börjat produceras för SVT.

www.genealogi.se

Kvinnlig historia

Webbplatsen Nordisk kvinnolitteraturhistoria har samlat över 200 artiklar om 800 författare som verkat under de senaste tusen åren. Artiklarna finns på både svenska, danska och engelska.

<http://nordicwomensliterature.net/sv>

Tyda gammal stil

Åsa Petersson har gjort ett examensarbete, i samarbete med Landsarkivet i Lund, för att ta fram en läshjälp för gammal handstil och tysk handstil. Läshjälp och instruktioner för hur man använder den finns på hemsidan www.tydatext.se.

www.genealogi.se

Dis på "Position 2015"

Arbetet med Häradsekonomiska kartan har nu kommit så långt att DIS ville visa upp denna på det som i år motsvarade kartdagarna – samhällsbyggarmässan "Position 2015". Karl-Ingvar Ångström i DIS styrelse höll ett kort anförande om "Lantmäternas och markanvändningen under äldre tider" och presenterade bl.a. de kartsxivor som DIS tagit fram. Kartskivorna presenterades också i en kartutställning och kartfolder som Björn Johansson hade tagit fram. Vid mässan släppte Lantmäteriet nyheten att man successivt ska sluta att ta ut nyttjandavgifter för sina småskaliga kartor. Vi återkommer om detta i nästa nummer av Diskulogen.

Windows 10

Nya Microsoft Windows kommer att släppas i 190 länder under sommaren. Eventuellt är Sverige ett av dem. Windows 10 är gratis för privatpersoner med Windows 7 och 8.

Internet Explorer kommer inte att vara standardwebbläsare i Windows 10 utan det kommer den nya webbläsaren Spartan att vara. Windows 10 har smartare komprimeringsteknik så att operativsystemet tar flera gigabyte mindre utrymme än tidigare versioner. Windows 10 kommer att ha en smart startmeny som är en kombination av Windows 7 och 8.

<http://pcforall.idg.se>

Foto: Hans Bjernevik

Foto: Hans Bjernevik

Foto: Hans Bjernevik

Foto: Hans Bjernevik

Årsmötet 2015

Elisabeth Leek, Gunnar Wenggren och Ulf Frykman.

Foto: Hans Bjernevik

Till vänster: Förevisning av kartfunktionen i Disgen. Till höger: Ekonomiansvarig Marianne Strömberg.

Foto: Hans Bjernevik

Digitala bilder i släktforskningen

Hans Bjernevik berättar om hur man kan digitalisera bilder att använda i sin släktforskning. Hans är ingen inbiten släktforskare utan fokuserar mer på de intressanta släktbilder man kan hitta. Bilder är fantastiska källor som även genererar minnen som man kan ta vara på i sin släktforskning.

DITT ANALOGA BILDARKIV BESTÅR ANTAGLIGEN AV MÅNGA OLIKA DELAR med fotoalbum, diabilder, foton i ram och lösa bilder i skokartonger. Samla alla bilder i ett digitalt arkiv som har en eller flera backuper så blir en brand eller hårddiskkrasch ingen tragedi för dig. Minnen är ganska billiga nu. Du får en 4 TB, NAS-ansluten, hårddisk för 2000 kr. Det är väl släkten värd?

Bilder i släktforskningen

Många tror att det bara är porträtt som passar till släktforskningen och i släktforskningsprogrammet. Men det finns så mycket mer man kan ta med som ger kött på benen. Lägg in bilder på byggnader och miljöer, t.ex. gatan där du bor, vilket blir historia för dina barn och barnbarn. Inkludera vardagsbilder som t.ex. en dag på jobbet. Fotografera av teckningar, målningar, dokument, sköldar och vapen samt föremål, t.ex. släktklenoder och möbler.

Se kameran som ett viktigt verktyg i din släktforskning. Använd den ofta! Fotografera alltid när släkten träffas och kom ihåg att anteckna allas namn.

Fotografera gravstenar och använd kartor. Man behöver inte alltid använda några avancerade funktioner för kartor utan kartan kan enkelt användas som en bild i släktboken för att beskriva släk-

tens närmiljö. På Släktforskarlagarna i Karlstad berättade t.ex. Lantmäteriet att det var fritt fram att göra och använda skärmdumpar av Lantmäteriets material på internet.

På kyrkogården bör du fotografera både gravstenens framsida, baksida och alla stenar som ligger framför. Fotografera gravstenens baksida oavsett om det finns information där eller inte – då behöver du inte fundera över om det stod något där eller inte senare. Ta även en närbild av stenen tillsammans med mobiltelefonens gps-fönster för att dokumentera gravens koordinater.

Lägg in koordinaterna i metadatat så att informationen följer med bilderna. Sedan kan man även lägga in koordinaterna i en ort i DISGEN och se på kartan var graven finns. Ta gärna några bilder på omgivningen också.

Digitalisering

Innan man börjar digitalisera gamla bilder är det bra att fundera över hur man tänker använda bilderna. Det är viktigt att se till att digitaliseringen blir bra och håller för framtiden.

Om du håller hög kvalitet på dina långtidslagrade bilder undviker du att behöva göra om digitaliseringsarbetet i framtiden. Spara inte originalen i släktforskningsprogrammets mappar, där kan du spara kopior i lägre upplösning.

Länkar:
www.silverfast.com
www.adobe.com

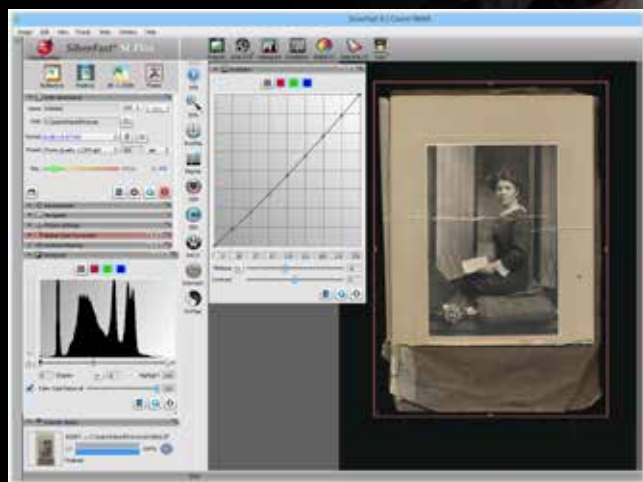

Foto: Anna Linder

Digitaliseringen gör att vi enkelt kan dela med oss av bilderna, mångfaldiga dem och använda dem i vårt släktforskningsprogram. Passa på att fråga och ta reda på vilka som är på bilderna.

Skanna in hela albumblad för att få en helhet. Vi kan då lättare se historien bakom bilden. Men spara även varje bild för sig.

Glöm inte att dokumentera baksidan av fotografier. Kopiera baksidan om det finns information där eller anteckna någonstans att det inte fanns något på baksidan. Även en tom sida ger upplysningar. Dokumentera så att du inte behöver fundera senare. Anteckna även källan, vem som berättade vilka som var med på fotot. Detta är bra information att ha om man måste bedöma källans trovärdighet vid motstridiga bevis. Det är även en ledtråd till vilken släktsida personerna hör.

Man digitaliserar sina bilder genom att fotografera av eller skanna in dem. Vilken metod man väljer beror ofta på vilken utrustning man redan har och vad som är mest praktiskt. Fotografering och skanning har olika styrkor och svagheter.

Utrustning

Du kan använda skanner, digitalkamera, mobiltelefon och analog kamera för att digitalisera gamla bilder.

Det är inte lätt att ge råd om vilken skanner man bör skaffa. Men det kan

vara bra att skaffa en bra flatbäddsskanner som även kan skanna dia och negativ.

Den stora fördelen med en mobiltelefon är att den alltid är med. Men var beredd på mobilkamerans begränsningar. Mobiltelefonen kan användas som ljusbord när du är ute och fotograferar och med hjälp av en gps-app kan du se exakt var det gamla torpet du fotograferade ligger. Gör en skärmdump av mobiltelefonens gps om sådan inte finns i kameran.

När du använt en analog kamera beställer du digitalisering samtidigt med framkallningen. Då finns bilderna sparade både digitalt och analogt vilket är en ypperlig strategi för långtidsarkivering. Vill man vara säker på att bevara de gamla bilderna bör kopior göras på traditionellt fotopapper med silverhalid.

Kamera eller skanner

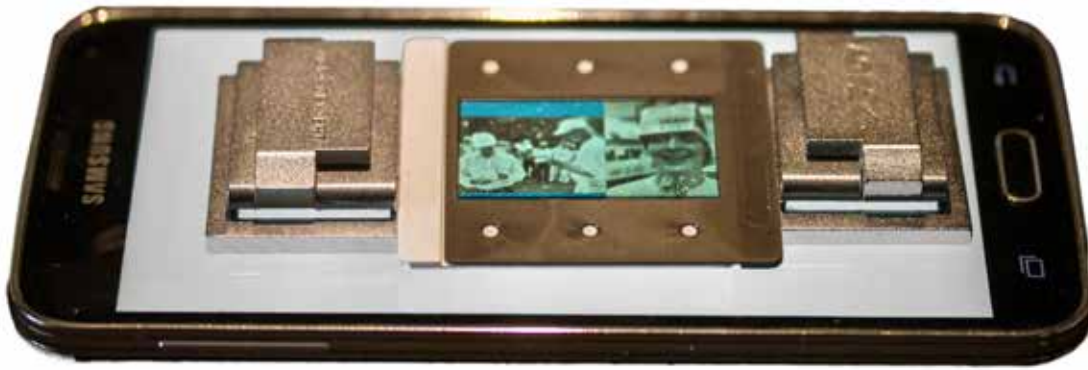
Kameran är snabb och kan användas till mycket. Den kan spara direkt i formatet raw (okomprimerat). Avbildningsformat och -skala är inte begränsat. Men bilderna måste hanteras manuellt – bild för bild. Kameran ställer högre krav på användaren då korrekta inställningar och val av objektiv spelar stor roll. Det är bäst att använda ett fast objektiv, inte ett zoomobjektiv, med en brännvidd på 50–100 mm. Stativ är ett måste.

En skanner kan skanna flera bilder samtidigt och vissa hanterar diabilder helt automatiskt. Skannern ger jämna, skarpa bilder och det går ofta att välja automatisk dammborttagning med hjälp av IR-ljus. Skannern är dock relativt långsam och kan endast användas för att skanna.

Tips vid skanning

Om man inte har köpt ett specifikt skannerprogram är det bäst att använda skannerleverantörens programvara för full funktionalitet. Ha som regel att alltid ställa in utdatat till storlek A4 i upplösning 300 dpi för att få en bild som kan användas till det mesta (om bilden klarar en sådan förstoring, vilket du ofta ser enkelt i förhandsgranskningen). En skanning i denna kvalitet borde även räcka långt i framtiden. Skanna alltid så att du får en hög upplösning. Ibland kanske man vill skanna i ännu högre upplösning för att t.ex. skapa en porträttbild av en del av ett gruppfoto. Sedan kan du spara en jpeg-kopia av bilden med lägre upplösning, t.ex. 72 dpi, för att lägga ut på internet.

Håll skannern ren! Håll rent i rummet och täck skannern med en linneduk då den inte används. Ibland kan en borste och luft på sprejburk vara bra att ha. När det har blivit fläckar kan man putsa glaset med en fuktad mikrofiberduk, av-

När mobiltelefonen används som ljusbord bör diabilden vara lite upphöjd så att mobilkamerans pixlar inte blir synliga.

Foto: Hans Bjernevik

sedd för bildskärmar. Använd dammfria original och lägg in bilden rakt och rättvänd.

Tips vid fotografering

Lär känna kameran, läs bruksanvisningen och håll kamera och objektiv rent.

Använd gärna ett gråkort (en papperslapp med vita, gråa och svarta rutor) för att säkerställa korrekt vitbalans. Ta första bilden på gråkortet så kan du enkelt färgkorrigera alla bilder efteråt.

När man kör repro med kameran bör man blända ner en till två steg (till 5,6 eller 8) då den bästa skärpan oftast återfinns där. Lågt till högre tal minskar hålet på bländaren.

Du kan använda mobiltelefonen som ett ljusbord med någon app som lyser upp skärmen, t.ex. "Färg ficklampa 2". Lägg diabilden på mobilskärmen med lite distans för att undvika att färgskiftningarna i skärmen syns. Fotografera sedan av diabilden med digitalkameran.

Det är enkelt och smidigt att fotografera av böcker eller tidningssidor med en digitalkamera. Även stora fotografier, föremål och interiörer passar bra att fotografera men är svåra eller omöjliga att skanna.

Filformat

Spara alla bilder i formaten tiff eller raw i en enda bildmapp med en genomtänkt struktur. Filerna blir stora eftersom tiff och raw är okomprimerade och förstörs inte som t.ex. jpeg. Jpeg komprimerar bilden och det räcker att man sparar om bilden 5–10 gånger för att man ska se att bilden blir sämre. Framför allt i

blå partier. Varje gång du sparar om en jpeg sker ytterligare en komprimering. Filerna är små men bilderna försämras. Raw och tiff förändras inte då man sparar om filen.

Långtidslagra alltid bilder i ett okomprimerat format som t.ex. tiff. Tiff är det bildformat som brukar användas vid långtidsarkivering eftersom det anses vara bäst för ändamålet. Även raw är okomprimerat, men då både Canon, Nikon och Adobe har egna versioner av raw-formatet är det inte lika framtidssäkert.

Bearbetning

Bearbeta aldrig en originalbild. Gör en kopia att bearbeta. Det finns väldigt många bildbehandlingsprogram att välja mellan. Hitta ett som du är bekväm med. Sedan kan du enkelt retuschera, färglägga, färgkorrigera (t.ex. röda 1970-talsbilder), korrigera sneda vinklar och göra nytagna färgbilder svartvita m.m.

För att ge mer liv åt släktboken kan ett fotomontage göras av t.ex. en porträttbild plus en bakgrund som hör till personens historia, t.ex. en kolmila. Anteckna då att det är ett fotomontage och vilka bilder som ingår.

Namngivning och märkning

Det går bra att använda kameran och skannerns automatiska filnamn om man som Hans sedan taggar bilderna i datorn. Han skriver vad och vilka som är med på bilden direkt i bildens metadata. Hans använder Adobe Lightroom för att märka bilderna. Det är mycket smart att göra detta. Du kan sedan enkelt hitta

alla bilder på en viss person bara genom att skriva namnet i Windows utforska-sökruta.

Läs mer om taggning av bilder på sidan 21.

Upphovsrätt

Enligt lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (SFS 1960:729) har den som har skapat ett litterärt eller konstnärligt verk upphovsrätt till verket.

Fotografiska bilder (t.ex. semesterbilder) är skyddade i 50 år från det att bilden togs medan fotografiska verk (de har verkshöjd) är skyddade i 70 år efter fotografens död. Fotografilagen upphörde 1964 och ingår sedan 1969 i upphovsrättslagen. Alla bilder tagna före 1969 är därför fria att använda, om de inte har verkshöjd.

Ta för vana att alltid försöka hitta fotografen om namnet finns angivet på ett gammalt fotografi. Upphovsrätten har ofta försvunnit för länge sedan, men du har möjlighet att få lite bakgrundsinformation som hör ihop med bilden. Fråga alltid om du får använda bilder, även om du enligt lagen egentligen inte behöver det. Och namnge alltid fotografen och var du hittat bilden – även på hemsidor! Det kan kosta dig pengar om du inte följer reglerna.

Man får göra en till två kopior av bilder för privat bruk. Men massproducera och ta betalt får man absolut inte göra. Läs mer om upphovsrätt på www.fotostidan.se. 🌱

Föreningen Dis styrelse.

Foto: Hans Bjernevik

DIS TRETTIOFEMTE ÅRSMÖTE HÖLLS I LINKÖPING. VID ÅRSMÖTET VAR 40 röstberättigade medlemmar närvarande. Gunnar Wenngren valdes till mötets ordförande, Ulf Frykman till mötets vice ordförande och Elisabeth Leek till mötets protokollförare.

Ordförande Daniel Berglund berättade att medlemsantalet under 2014 har fortsatt att sjunka något. Han menade att det är först efter att nya DISGEN har släppts som man kan få en bättre bild av vart föreningens utveckling är på väg. Det blir ett test av hur DIS ligger till.

Fler medlemmar är med i en regionförening än tidigare. Det är nu andra året där fritt medlemskap i en regionförening ges första året och de flesta medlemmar verkar stanna kvar nästföljande år. Regionföreningarna ger ett bra mervärde.

Daniels kommentar om utvecklingen av nya DISGEN var samma som förra året: Mycket arbete har lagts på att strukturera om databasen men detta arbete börjar närma sig sitt slut så att ny funktionalitet snart kan börja implementeras. Utvecklingen av sökfunktioner i DISBYT har rullat på bra och man hoppas att det ska komma medlemmarna till gagn under 2015.

Under 2014 fortgick arbetet med RGD, rickstäckande genealogisk databas, genom ett samarbete med Lunds

Universitet. Tack vare det samarbetet fick universitetet även bidrag från Internetfonden för utvecklingen. Arbetet med att bygga upp databaser till nytta i släktforskningen fortsätter nu återigen i DIS regi.

Marie Andersson och Helena Carlsson är anställda på kansliet. Patrik Hansson är anställd som utvecklare. Under året anställdes även Christer Gustavsson som verksamhetsledare.

Annonsering

DIS har hittills främst annonserat i papperstidningar, men man har lite svårt att se hur mycket det ger i form av nya medlemmar. DIS har börjat jobba för att vara mer aktiva och synas på t.ex. Facebook, något som Christer nu sköter. Förslag på bra marknadsföringsinsatser tas tack-samt emot av Marknadsgruppen via e-postadress vordf@dis.se eller evad.forening@gmail.com. Nya broschyrer kommer att tas fram till hösten.

Ekonomi

Marianne Strömberg, ekonomiskt ansvarig i styrelsen, redogjorde för föreningens ekonomi.

Kostnaden för att nya medlemmar får gratis medlemskap i närmaste regionförening under det första året har tillkom-

mit under 2014. Det har hittills kostat DIS 78 205 kr. Detta är ett test på två år för att se vad det ger i mervärde.

Under posten Annonser och PR finns även kostnaden för ett projekt där ett externt företag hjälpt till att arbeta fram hur DIS ska få tag i nya medlemmar, hur DIS ska marknadsföras. Utvärderingen av detta arbete är på gång.

Verksamheten under 2014 gav ett underskott på 405 137 kr. Det är sämre än beräknat och beror främst på att en ny version av DISGEN inte kom ut under 2014.

Under 2015 hoppas styrelsen på en ny version av DISGEN och fortsatt försäljning av föreningens kartsvisor. Styrelsen räknar med att spara en del på forskarstugan genom att dra in på lite verksamhet och se över var man kan spara pengar.

Det kommer att kosta att hyra in resurser för att utveckla hemsidan och omarbete den grafiska profilen i samband med ny hemsida och nytt program. Utveckling och test av DISGEN blir också en stor kostnad.

Personalkostnaderna blir betydligt högre eftersom DIS anställt Christer som ska hjälpa till att utveckla hemsida, DISGEN, DISBYT och andra produkter. Styrelsen räknar med ett positivt resultat för 2015.

Olle Fåk blev utnämnd till hedersmedlem under Dis årsmöte på folkhögskolan Valla i Linköping.

Foto: Hans Bjernevik

Medlemsavgiften kommer att höjas 2016 till 180 kr för ordinarie medlem och 90 kr för familjemedlem. Detta främst på grund av att föreningen har fler anställda som kostar pengar.

Verksamhetsplan

DIS siktar mot att släppa nya DISGEN, DISGEN 2015, i år. Sedan planeras tätare programsläpp, men med mindre funktionalitet per släpp. Då kommer felrättningar att prioriteras.

Genom RGD kommer DIS att kunna lansera någon sorts öppen tjänst på internet för kontroll av släkträd.

Styrelsen har som mål att fixa hemsidan under året. Jobbet kommer att läggas ut på professionella krafter. Under 2014 har styrelsen drivit en målgruppsanalys tillsammans med en liten firma som hjälpt dem att se vilken målgruppen är. Detta har varit en förstudie till att göra om hemsidan. Så att vi vet vem vi vänder oss till. Styrelsen ska även se över kostnaden för att renovera den grafiska profilen. Ambitionen är att göra det här klart lagom till lanseringen av nya DISGEN.

Någon påpekade att datormiljön i Forskarstugan måste uppdateras och Daniel svarade då att så länge det inte finns ett system, t.ex. fjärrstyrning av datorer, som gör att det är lika enkelt för alla medlemmar i DIS att komma åt cd-skivor och datorer i forskarstugan är det främst en viktig resurs för dem som bor i Östergötland och frågan blir därför något som DIS och DIS-Filbyter måste samarbeta kring. Forskarstugan är en delad resurs.

Styrelse

Ordförande Daniel Berglund och vice ordförande Eva Dahlberg omvaldes. Även styrelsemedlemmarna Elisabet Leek, Josefine Nilson och Karl-Ingvar Ångström omvaldes. Nyval skedde av Claes Embäck från Gävle och Bertil Lindqvist från Linköping.

Motioner

Den enda inkomna motionen gällde DISGEN och gjorde gällande att då DISGEN är så komplicerat bör man arbeta för att göra programmet enklare och lika billigt som Min Släkt för att ta fler marknads-

andelar. Styrelsen håller inte med utan tror på att fortsätta utveckla det program som finns. DIS ska jobba för att göra programmet lättanvänt, men utan att ta bort funktionalitet. Vägen framåt är att komma ut med ett nytt fräscht DISGEN och bygga upp tjänster runt det. Men DISGEN måste förstås vara enkelt att använda både för den erfarna användaren och nybörjaren.

Avslutning

Avslutningsvis blev Olle Fåk, som har jobbat med DISGEN i ca tio år, utnämnd till hedersmedlem i DIS. Gunnar Wenngren avslutade årsmötesförhandlingarna och framförde ett tack till styrelsen, alla funktionärer och personal, utan vilka föreningens verksamhet inte skulle fungera. 🙏

DIS EKONOMI 2014

På årsmötet redovisades föreningens ekonomi på sedvanligt sätt. Här återges i sammandrag föreningens budget, resultat och balans för år 2014, samt den budget för 2015 som styrelsen antog i februari, och som fastställdes av årsmötet.

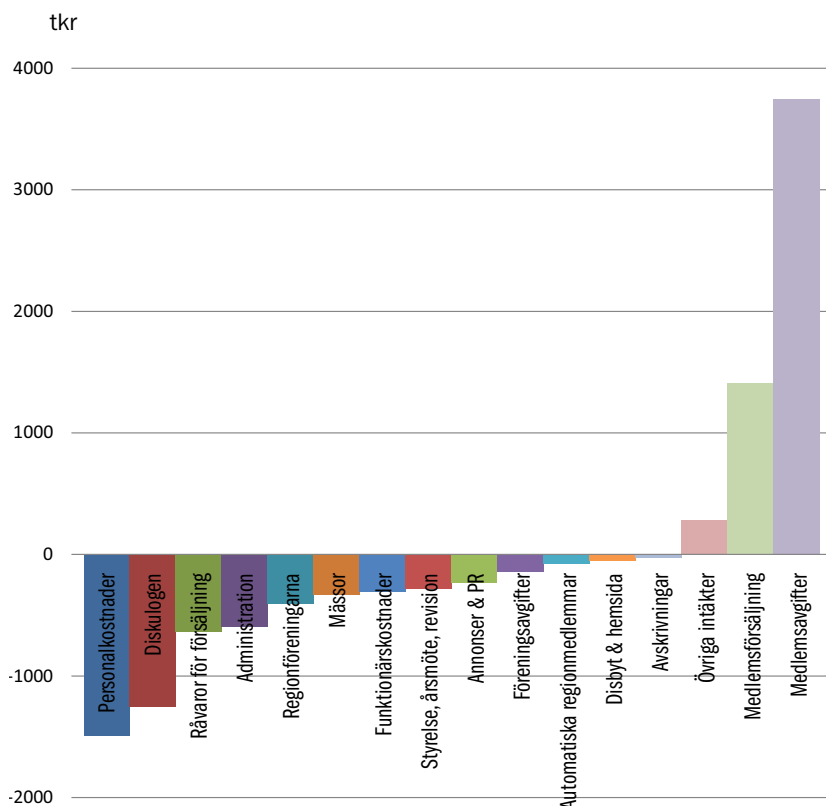
ARET HAR FORTSKRIDIT LIKVÄRDIGT MED TIDIGARE ÅR. MEDLEMS-
ANTALET HAR minskat något under året med 509 stycken till
25175. Vi har bjudit på medlemsavgift för ny medlem till en
regionförening vilket gör att anslutna medlemmar till regionförening-
arna nu uppgår till ca 55 %. Att medlemsantalet minskar tror vi främst
beror på bristande utveckling av våra "produkter" i vid mening.

Försäljningen av DISGEN har stagnerat något medan våra egna fram-
tagna kartskivor har sålt bra.

Föreningen har inte gjort några förändringar i sitt aktieinnehav hos
Arkiv Digital, utan aktieposten kvarstår.

Kostnaderna för föreningen håller sig på budgeterad nivå. Kostna-
derna för DISGEN har inte varit fullt så höga som budgeterat då projek-
tet inte framskridit så fort som vi hoppats. Under senhösten anställdes
en person som verksamhetsledare, vilket vi hoppas ska skynda på vår
produktutveckling.

Utöver detta består personalen som tidigare av 1,5 tjänster på kansli-
et och en utvecklare. Vilket ger 3,5 heltidsanställda per sista december
2014.

RESULTATRÄKNING (belopp i tusental kr)

	Budget 2014	Utfall 2014	Budget 2015
<i>Intäkter</i>			
Medlemsavgifter	3675	3745	3675
Försäljning till medlemmar	1690	1412	3465
Övrigt inkl räntor	94	286	219
	5459	5443	7359
<i>Kostnader</i>			
Råvaror för försäljning	-233	-638	-644
Diskulogen inkl tryck & porto	-1236	-1250	-1162
Funktionskostnader	-321	-309	-301
Styrelse, årsmöte, revision	-326	-284	-278
Administration, Forskarstugan	-537	-599	-518
Adm. bidrag regionföreningarna	-421	-409	-420
Nya medlemmar regionföreningarna	-105	-78	-105
Disbytt, hemsida, Disarkiv	-83	-51	-172
Webbutveckling (ny hemsida)	0	0	-300
Släktforskarlagarna, Bokmässan	-254	-334	-239
Annonser & PR	-180	-231	-187
Grafisk profil	0	0	-100
Föreningsavgifter	-150	-147	-136
Projekt - Disgenutveckling + testning	-344	0	-402
Projekt - appar/ RGD	-430	0	-150
Personalkostnader	-1722	-1493	-2080
Avskrivningar	0	-25	-20
	-6342	-5848	-7214
Årets resultat	-883	-405	145

BALANSRÄKNING

	Ing. balans 1 jan 2014	Utg. balans 31 dec 2014
<i>Tillgångar</i>		
Likvida medel	6145	5974
Aktier	40	40
Fordringar	73	81
Inventarier, lager	161	156
	6419	6251
<i>Skulder och eget kapital</i>		
Eget kapital	4363	3959
Förinbetalda medlemsavgifter	1323	1303
Skulder	733	989
	6419	6251

TEXT: Marianne Strömberg, ekonomiansvarig

FÖRENINGEN DIS

verksamhetsberättelse 2014

(föreningens 35:e verksamhetsår)

Styrelsen har under året bestått av:

Ordförande

Daniel Berglund, Västra Frölunda

Vice ordförande

Eva Dahlberg, Jönköping

Sekreterare

Elisabet Leek, Sunhultsbrunn

Övriga ledamöter

Bo Kleve, Linköping

Karl-Ingvar Ångström, Härnösand

Josefine Nilson, Huskvarna

Marianne Strömberg, Handen

Staffan Knös, Ronneby

Erik Thorsell, Sollefteå

Gunilla Kärrdahl, Värnamo, från 8/3

Charlotte Börjesson, V. Frölunda, till 8/3

Björn Ljunggren, Sturefors, till 8/3

Revisorer

Dag Köllerström, Forserum

Jan Lilliesköld, Sundsbruk

Under året har Marianne Strömberg varit ekonomiansvarig i styrelsen. Löpan- de ekonomisk administration har utförts av kansliets personal.

Styrelsen har haft sex protokollförda sammanträden under året, samt ett antal informella möten via Skype. Regionföreningarnas ordföranden och kansliets personal har varit adjungerade till styrelsen.

Föreningens årsmöte hölls den 8 mars på Scandic Hotel, Täby, med Gunnar Wenngren som mötesordförande. Årsmötesföredraget hölls av Jan Eurenus, tidigare medarbetare på Gonline, och hade titeln "Bygdebånd".

Antalet medlemmar i föreningen uppgick vid verksamhetsårets slut till 25 175 (föregående år 25 684), vilket innebär en total minskning med 509 medlemmar. Cirka 55 % av medlemmarna är anslutna

till någon av regionföreningarna, vilket är en ökande trend. Under året erhåller samtliga ny tillkomna medlemmar ett års fritt medlemskap i den regionförening som är närmast deras bostadsort. Detta är en försöksåtgärd som kommer att fortgå även under 2015 och sedan utvärderas.

Regionföreningarnas verksamhet framgår av egna årsberättelser. Regionföreningarna har under året erhållit ekonomiskt stöd från DIS med cirka 30 kr/medlem för regional verksamhet.

Som vi påpekade förra året är styrelsen mycket medveten om att medlemsantalet minskar. Vi tror att detta främst beror på bristande utveckling av våra "produkter" i vid mening, kombinerat med konkurrens från andra aktörer på marknaden. Det pågår en omfattande utveckling av DISGEN (se nedan), vilket vi bedömer som strategiskt viktigast, men också andra "produkter" som DISBYT, Diskulogen med mera är väsentliga att vidareutveckla. Vidare har regionföreningarna en nyckelroll när det gäller medlemsvård.

Vid respektive avsnitt nedan ges referens till motsvarande punkt i verksamhetsplanen för 2014.

SUPPORTVERKSAMHET. (4D) TORGNY LARSSON, MALMÖ, HAR FUNGERAT SOM FADDERKOORDINATOR.

63 DIS-faddrar – med inriktning på DISGEN, MinSläkt och andra släktforskarprogram, PC, Mac, Linux samt en kartfadder – har varit verksamma. Deras och övriga funktionärers insatser är en avgörande del av medlems servicen. Många av våra medlemmar har liten datorvana. Support i dator- och programfrågor är därför en nyckelfråga.

DIS support är synnerligen uppskattad och ett starkt argument för både DIS och DISGEN. Inga frågor får bli obesvarade under längre tid. Under året har vi inom supportorganisationen arbetat med kompetensutveckling och svarstider. Uppskattningsvis hanterade vi under 2014 mellan 1500 och 2000 supportärenden.

FUNKTIONÄRSTRÄFF. (5B) CIRKA 95 DIS-FUNKTIONÄRER FRÅN HELA LANDET DELTOG i en funktionärsträff 25–26 oktober på Scandic Frimurarehotellet i Linköping.

FORSKARSTUGA. (ÖVRIGT) FORSKARSTUGAN I GAMLA LINKÖPING DRIVS I SAMARBETE med DIS-Filbyter och Östgöta Genealogiska Förening. Stugan är öppen förmiddagar och eftermiddagar hela året. Eftermiddagar och helger året om bemannar DIS-Filbyter med stugvärdar.

KORTBETALNING. (ÖVRIGT) UNDER VÅREN ANVÄNDE VI KORTBETALNING FÖR ATT få in medlemsavgifterna från våra nordiska medlemmar. Detta möttes med blandade reaktioner, men vi avser att fortsätta utveckla möjligheterna till kortbetalning.

FÖRBUNDSSTÄMMA. (4A) VID SVERIGES SLÄKTFORSKARFÖRBUNDS STÄMMA I KARLSTAD DEN 29/8 representerades föreningen av fyra ombud. Dessutom deltog regionföreningarna med egna ombud.

SLÄKTFORSKARDAGAR. (1D) DIS DELTOG MED EN MONTER VID ÅRETS Släktforskar- dagar i Karlstad. Året tema var "Som medlem i DIS får du tillgång till..." där

vi lyfte fram regionföreningarna, Diskulogen och utbildning, dvs. fördelarna med att vara medlem. Vid alla monterstationer hade vi fokus på mottot när vi visade våra produkter och beskrev våra tjänster. Prototyper av nya DISGEN och nya DISBYT visades också.

BOKMÄSSAN. (1D) I SEPTEMBER DELTOG DIS – MED ASSISTANS AV DIS-Väst – som utställare vid Bokmässan i Göteborg. I övrigt har DIS verksamhet presenterats vid ett flertal möten och kurser runt om i landet, i de flesta fall genom regionföreningarnas försorg.

KARTUTVECKLING. (2A) UNDER ÅRET HAR DIS FORTSATT ARBETET MED kartmaterial och i samarbete med Supportstugan i Linköping och Norrköping tagit fram bearbetade versioner av Häradsekonomiska kartan. Kartorna är georefererade för att passa med modernt kartmaterial och nerklippa i mindre delar som är praktiska att arbeta med. Kartorna kan användas direkt i DISGEN. Tre dvd-skivor presenterades vid Släktforskarlagarna: Värmlands län (2 dvd:er) och Örebro län. Arbetet med denna kartbearbetning fortsätter med fler län. En projektgrupp för ledning av det fortsatta arbetet har varit i gång ett par år. I gruppen ingår Björn Johansson (sammankallande), Karl-Ingvar Ångström och Tor-Leif Björklund. Ett antal DIS-medlemmar har också deltagit i arbetet under året. Mycket arbete läggs på att hitta andra lämpliga kartor där det saknas häradsekonomisk karta.

DISGEN. (2A) OMKRING 19000 AV DIS NUVARANDE MEDLEMMAR har skaffat DISGEN, inräknat cirka 630 program som

distribuerats till nya användare under året. Dessutom har cirka 400 medlemmar under året uppdaterat till senaste versionen.

Under året har allt arbete koncentrerats på nästa version av DISGEN. Programutvecklingen görs till stor del av Olle Fåk, Linköping, samt av vår anställda utvecklare Patrik Hansson. Utvecklingens framsteg har bland annat visats vid årsmötet i Täby, på Släktforskarlagarna och under funktionärsträffen i oktober. Att vi alltså "läckt" information om den kommande versionen är en orsak till att försäljningen av den befintliga versionen har minskat jämfört med föregående år.

Arbetet har under hösten koncentrerats på ny funktionalitet och beräknas under våren 2015 övergå i en mer renodlad testfas.

Produktrådet har arbetat med att förvandla förbättringsförslag till genomtänkta specifikationer och ge synpunkter på den pågående utvecklingen.

DISBYT. (4B) I DATABASEN DISBYT FÖR ANBYTTE MED DATOR deltar cirka 7000 medlemmar med utdrag ur sina släktdatabaser, totalt cirka 31,3 miljoner poster vid årets slut. Cirka 71 % av alla personer födda i Sverige 1750 – 1900 är representerade i DISBYT-basen. Under året gjordes cirka 7,5 miljoner sökningar.

Ansvarig för DISBYT-databasen har varit Carl-Olof Sahlin. 13 DISBYT-ombud har utfört ett stort arbete med att ta emot medlemmarnas bidrag, som har omfattat 1800 filer. Under året har man också fortsatt bedrivit systematiskt arbete för att uppmuntra medlemmar, som redan skickat in bidrag, att på nytt skicka in bidrag och rättelser.

DISBYT VIDAREUTVECKLING. (2A) VIDAREUTVECKLINGEN AV DISBYT HAR FORTSATT UNDER ÅRET, med i huvudsak två utvecklare, Janåke Gestblom och Ulf Arfvidsson. Kontakterna och samarbetet med DIS-Norge fortlöper. Christer Gustavsson är projektledare och planerar för en utveckling och modernisering i flera steg.

DISPOS. (2C) MED SYSTEMET DISPOS FÖR ATT HITTA I källorna har runt 100 000 sökningar gjorts under året. DIS har i samarbete med Ancestry drivit vidare registreringsprojektet GIDx bl.a. i syfte att utveckla DISPOS för sökning i husförhörslängder på gårdsnivå. Projektet avslutades den 1 november. Totalt har 357 medlemmar deltagit i registreringen, och 2226 av 2633 församlingar (86 %) har blivit klara. Datamängden omfattar 10,4 miljoner poster. Se närmare beskrivning i Diskulogen 107.

DIS ARKIV. (4E) DIS ARKIV, FÖR FRAMTIDA BEVARANDE AV medlemmars släktdata, har under året drivits med i stort sett samma omfattning som tidigare år. Ansvaret för DIS Arkiv har under året överförts till Bo Kleve, Linköping.

APPAR MED MERA. (2A) SOM RAPPORTERATS TIDIGARE HAR STYRELSEN skissat på en handlingsplan med utkast till ett antal olika appar för släktforskning. Någon konkret utveckling har ännu inte ägt rum eftersom DISGEN-utvecklingen har prioritet och vi bedömer att den är strategiskt viktigare.

DIS HEMSIDA. (1G) DIS HEMSIDA HAR UNDER ÅRET UNDERHÅLLITS men inte förändrats väsentligt; dock har en hel del

funktioner för medlemservice införts, t.ex. möjlighet att återfå ett förlorat lösenord utan inblandning av kansliets personal. Åtskilliga medlemmar har under året använt möjligheten att köpa DIS-produkter och utvalda produkter från bland annat Sveriges Släktforskarförbund via DIS hemsida. Försäljningen har ökat avsevärt under året, delvis beroende på den nya upplagan av Sveriges Dödbok. Försäljning sker enbart till medlemmar (med vissa undantag, t.ex. på Bokmässan) och priserna har därför hållits låga.

HEMSIDA VIDAREUTVECKLING. (1D, 1G) DIS NUVARANDE HEMSIDA HAR SNART fem år på nacken och en omstöpning är aktuell av flera skäl. För att få bättre grepp om vilket budskap vi vill framföra via hemsidan, och hur detta ska ske, har ett antal workshops genomförts tillsammans med Innehållsbyrån Dagny. Resultatet från dessa har gett värdefulla insikter som kommer att användas för en ny hemsida.

DISKULOGEN. (1F) MEDLEMSTIDNINGEN DISKULOGEN MED SLÄKTFORSKARNYTT HAR UNDER ÅRET utkommit med fyra nummer, under redaktörskap av Anna Linder. Tidningen finns även tillgänglig på webben i pdf-format. Pdf-tidningen för engelskspråkiga medlemmar, Rooted in Sweden, har utkommit med två nummer under 2014.

SAMARBETSAVTAL. (1E) DIS HAR SAMARBETSAVTAL MED ARKIVDIGITAL. DIS ÄGER vid årsskiftet 2014/2015 oförändrat 20 000 aktier i ArkivDigital AD AB.

RIKSTÄCKANDE GENEALOGISK DATABAS. (2A, 2C) PROJEKTGRUPPEN SOM STUDERAR MÖJLIGHETERNA till en "rikstäckande genealogisk databas" (RGD) har arbetat vidare under året med Christer Gustavsson som projektledare. DIS samarbetar med Lunds Universitet, som har fått resurser från Internetfonden för att implementera ett antal öppna webbaserade Internet-tjänster i anslutning till RGD-projektet för att utveckla algoritmer för matchning av två släkträd. En betaversion blev tillgänglig för test under hösten. Erfarenheterna från arbetet kommer att ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av RGD. I slutet av året eftersöktes intresserade utvecklare inom föreningen för vidare arbete med RGD och ett antal spinoff-produkter såsom en förbättrad och kontrollerad församlingsdatabas och ett program för rimlighetskontroll av släktforskningsdatabaser. Produkter som kan bli till nytta både för våra medlemmar och för DISGEN, DISBYT och DISPOS.

UTBILDNING. (2B, 5A) INOM DIS-ORGANISATIONEN ÄR UTBILDNING EN PRIORITERAD verksamhet. Arbetsfördelningen är att själva genomförandet ligger hos DIS regionföreningar och att stödfunktioner med mera ligger hos DIS, som har fortsatt att tillhandahålla utbildningsmaterial till DISGEN-kurser som drivs i vår egen regi. För att få ett bättre underlag har DIS beslutat att inventera grovt var det finns behov av ytterligare DISGEN-utbildning.

Under året har vi kommit en bra bit på väg mot målet att det ska ordnas distansutbildning, bl.a. genom avtal med

Bengt Kjollerström, Lund, som också har gjort ett stort arbete med att personligen utveckla materialet för dessa. Han har i slutet av året donerat materialet till DIS.

MARKNADSFÖRING. (1D) DEN PLAN OCH POLICY FÖR ANNONSERING SOM togs fram 2012 har följts.

Vi har inriktat oss mot marknadsföring av kartor, DISGEN och DISBYT. För DIS generellt har till och med 2014 annonseringen gjorts i Släkthistoriskt forum, i tidningar för studieförbund och pensionsorganisationer samt i den nya tidningen Släkthistoria.

ANSTÄLLDA. VID DIS KANSLI ÄR MARIE ANDERSSON HELTIDSANSTÄLLD OCH Helena Carlsson halvtidsanställd.

Patrik Hansson är heltidsanställd för olika utvecklingsuppdrag såsom DISGEN, DISBYT, med mera.

Christer Gustavsson har varit timanställd (omfattning runt kvartstid), under året fram till början på november, för olika projektledningsuppdrag för DISBYT, och den rikstäckande genealogiska databasen. I november övergick Christer till en tillsvidareanställning som verksamhetsledare på heltid, dock halvtid under november/december.

Vid årsskiftet 2014/2015 hade DIS alltså 3,5 heltidsanställda.

Beträffande ekonomiska förhållanden hänvisas till styrelsens förvaltningsberättelse.

Till alla som aktivt bidragit till det gångna årets framgångsrika verksamhet vill vi framföra ett varmt tack! 🍀

STYRELSEN

Öka kvaliteten GÖR UTDRAG

1

[Kvalitet]

Antal födelsenotiser= 1616 (82% av alla)
Antal med datum= 1264 (78% av dessa)
Antal med källa= 1096 (67% av dessa)
Antal vigselnotiser= 543 (27% av alla)
Antal med datum= 496 (91% av dessa)
Antal med källa= 427 (78% av dessa)
Antal dödsnotiser= 1202 (61% av alla)
Antal med datum= 1017 (84% av dessa)
Antal med källa= 957 (79% av dessa)
Antal Övriga notiser= 52 (2% av alla)
Antal med datum= 10 (19% av dessa)
Antal med källa= 51 (98% av dessa)
Antal både född och död= 1002 (51% av alla)
Antal med datum= 730 (72% av dessa)
Antal med källa= 680 (67% av dessa)
Totalt antal notiser= 3413 (173% av alla)
Antal med datum= 2787 (81% av dessa)
Antal med källa= 2531 (74% av dessa)
[Data]

Bild 1. Textfilen B som returneras av Disbyt-ombudet sammanfattar kvaliteten på den insända informationen.

SLÄKTFORSKARE SOM SKICKAR IN INFORMATION TILL DISBYT FÅR ÅTERKOPPLING i form av en kvalitetsrapport som t.ex. visar hur stor andel av födelsenotiser som åtföljs av uppgift om källa, eller andelen vigselnotiser som har ett datum. Om utfallet är nedslående kan det vara läge att göra ett utdrag från DISGEN för att spåra var bristerna finns. Ett "eget utdrag" från DISGEN till ett kalkylark är ett smidigt sätt att få överblick över och bearbeta specifik släktforskningsinformation. I artikeln visas hur kvaliteten för notiser om födda, vigda, döda, yrken och dödsorsaker successivt kan öka.

Inledning

Enbart fliken "Grunddata" i en personnotis i DISGEN efterfrågar minst sju uppgifter! Det handlar om förnamn, efternamn, yrke, födelsedatum, dödsorsak med mera. I den bästa av världar ser man till att registrera alla dessa uppgifter omgående. Som entusiastisk nybörjare är det dock frestande att fokusera på att lägga till grenar i släkträdet istället för att ägna tid åt noggranna källangivelser eller att tolka datum från kyrkolatin. När det så småningom blir aktuellt att

delas med sig av forskningen, till släkten eller på nätet, ökar kraven på källkritik [1–2]. Med några tusen personer i databasen kan det bli ett tidsödande arbete att komplettera informationen i efterhand.

Jag började släktforska 2005 och använde DISGEN från starten. I början av 2012 hade det blivit dags att sammanfatta arbetet med farfars anor i en släktbok. Inledningsvis behövde kvaliteten på informationen i DISGEN kontrolleras. Exempel på vanliga brister som jag visste fanns var:

- Avsaknad av datumuppgift, yrke och/eller dödsorsak;
- Avsaknad av källhänvisning, eller hänvisning till mindre pålitliga sekundärkällor;
- Inkonsekvent stavning av namn, t.ex. "Per", "Pehr" eller "Pär".

Nedan ges några tips på hur bristerna kan rättas till.

Kvalitet i Disbyt-utdraget

Den som skickar in ett utdrag till DISBYT får i retur från ombudet ett foljebrev och tre textfiler. Textfilen B (det fullständiga filnamnet är B följt av medlemsnumret, t.ex. B32940) sammanfattar kvaliteten

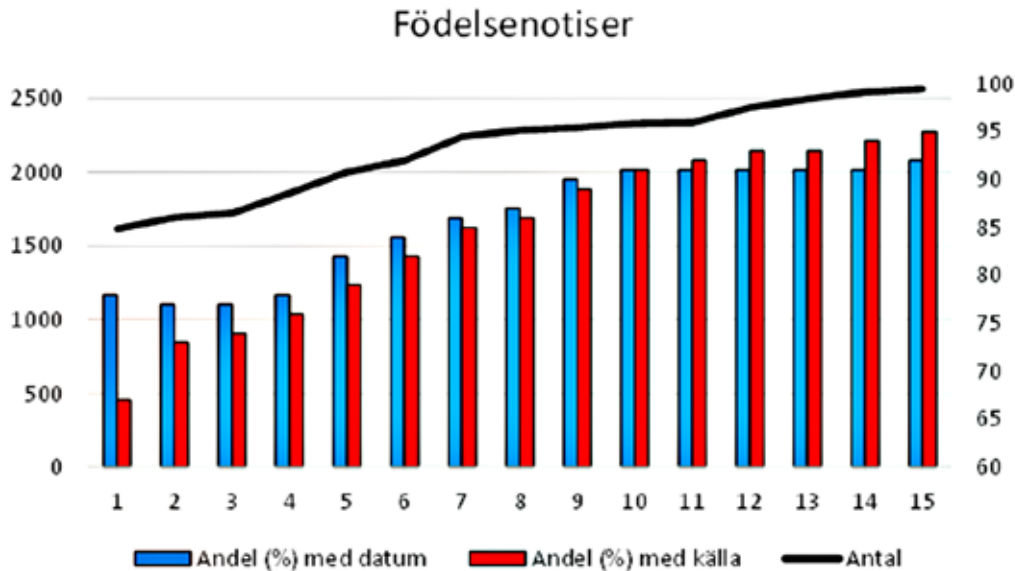

Bild 2. Exempel på hur informationskvaliteten har ökat. Efter femton Disbyt-utdrag på fem år är andelen födelsenotiser i databasen som har källa och datum >90 %.

på informationen i ett antal punkter. Av mitt DISBYT-utdrag från oktober 2009 kunde jag konstatera att endast 67 % av godkända födelsenotiser åtföljdes av en källhänvisning (Bild 1). Kvaliteten på notiserna om vigda och döda imponerade heller inte. För att förbättra statistiken bestämde jag mig för att vara noggrannare vid registrering av nya personnotiser och komplettera informationen om befintliga personer efter hand. Eftersom jag skickar in 2–3 DISBYT-utdrag/år kunde jag tämligen omgående se att "mina siffror" blev bättre (Bild 2).

Problemet med denna metod är att det är svårt att hitta alla luckorna d.v.s. de notiser där information saknas eller är bristfällig. I de fall man som tillfällig källa har skrivit "DISBYT", "Internet", "Mormor" eller något annat uttryck, kan man med DISGENS sökfunktion (kikaren) enkelt hitta tillbaka till dessa notiser (Bild 3). För att hitta notiser utan information kan man pröva DISGENS funktion "Skriv ut Utdrag".

Utdrag ur Disgen

DISGENS funktion "Skriv ut Utdrag" kan utnyttjas för att hitta luckor i informatio-

nen (Bild 4a). På DIS Forum hittade jag ett tips på hur man med ett "Eget utdrag" får en enkel lista över personernas namn, födelseår och källa (Bild 4b). I Bild 4c visas ett utdrag ur listan (Bild 4c).

Svårt att få översikt

När man vill detaljstudera en gren i släktrådet är det praktiskt att via en söklista välja ut de personer som ska ingå och sedan överföra informationen i DISGEN till t.ex. Word eller Excel för vidare bearbetning. Säg att du har bestämt dig för att kontrollera informationen om din farfars anor.

Se till att farfar är centrumperson i DISGENS översiktsfönster, (Bild 5). Högerklicka och välj "Skapa söklista med vald person". Längst ner till vänster på skärmen finns nu två flikar. Klicka på fliken "Söklista 1". Ställ pekaren i det vita fältet, högerklicka och välj "Utöka söklistan". Välj t.ex. att utöka med "Alla anor". Söklista 1 har nu fyllts på med ett antal namn (exakt antal rader syns längst ner på skärmen). Utöka söklistan ytterligare genom att åter ställa pekaren i det vita fältet, högerklicka och välj "Utöka söklistan". Denna gång väljer du t.ex. att

utöka med "Alla barn". I söklistan finns nu alla kända anor till farfar och dessas barn (Bild 5).

Därefter kan man göra utdrag som baseras på söklistan. Efter en hel del krångel lyckades jag skapa en lista över farfars anor och dessas barn och importera den till Excel. Nu var det enkelt att sortera informationen och få en bättre översikt över kvarvarande informationsluckor (Bild 6). I ett kalkylark är det också lätt att göra statistiska beräkningar som kompletterar DISGENS eget statistikverktyg. I vissa församlingar, under vissa perioder, är prästen sparsam med informationen. Av 626 personer på min farfars sida finns noteringar om *yrke/sysselsättning* bara i hälften av fallen och dödsorsak för en tredjedel. I notisen "Dödsorsak" skriver jag i förekommande fall "Ej angiven" eller "Ej uttydd" för att på så sätt indikera brister eller möjligheter till förbättringar av informationen. 🐞

Litteratur

1. B. Lindberg (2011), Diskulogen nr 93, 40-41.
2. M. Lundholm (2011), Diskulogen nr 94, 12.

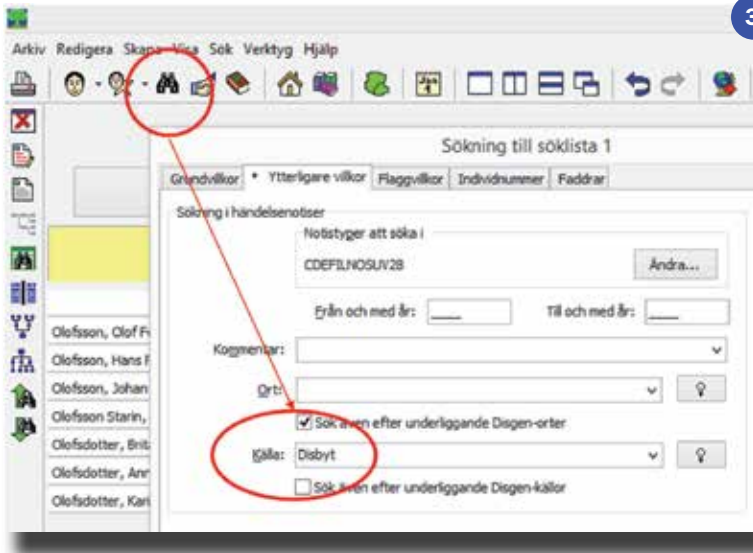
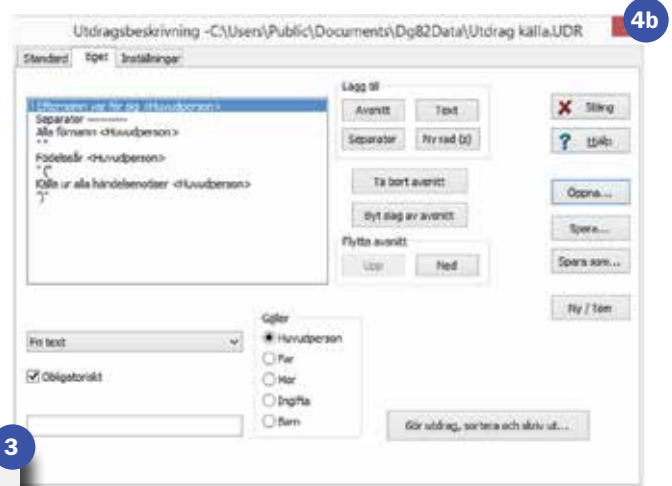
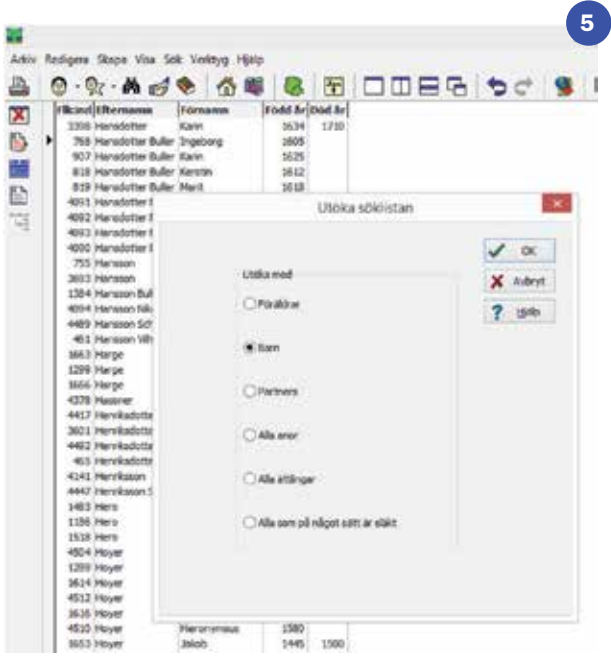
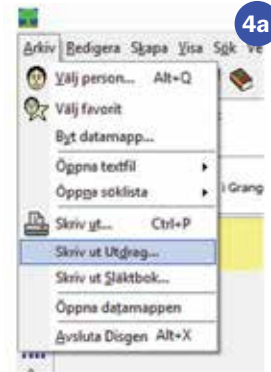

Bild 3. Sökning på ord i notisfält sker enkelt i Disgen med "kikaren".

Bild 4. Genom att skriva ut ett eget utdrag kan man enkelt hitta notiser där information saknas. Syntaxen i b) ger en lista över efternamn, förnamn, födelseår och källa. I c) visas en del av utskriften som omfattar en och samma person. I den sista raden avslöjar de tomma parenteserna att notisfältet "Källa" är tomt. Den efterföljande kontrollen visade att referens till ett andra gifte saknades.

Agrell	Anna Maria 1748 (C:1 sid 25)
Agrell	Anna Maria 1748 (C:3 sid 76)
Agrell	Anna Maria 1748 (C:3 sid 76)
Agrell	Anna Maria 1748 (C:6 sid 74)
Agrell	Anna Maria 1748 (C:6 sid 74)
Agrell	Anna Maria 1748 ()

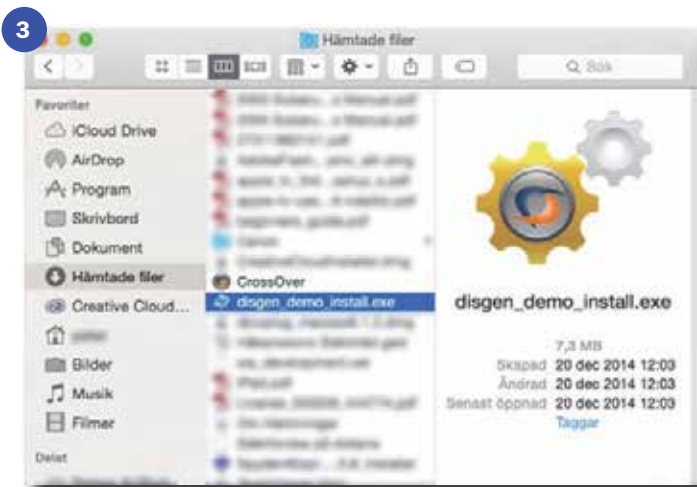
Efternamn	Förnamn	Födelseår	Dödsår	Yrke	Dödsorsak
Albrektsdotter	Bydelsback				
Andersdotter	Anna	1754	1814		Ongiven sjukdom
Andersdotter	Anna	1755			
Andersdotter	Anna	1781			
Andersdotter	Anna Brita	1782	1846	Piga	Höftsjuka
Andersdotter	Bengta	1773			
Andersdotter	Bodel	1764			
Andersdotter	Boel	1780	1780		

Bild 5. I Disgen finns flera möjligheter att ta fram en lista över personer i databasen. Utdrag från söklistan kan skrivas ut eller exporteras till andra mjukvaror för vidare bearbetning.

Bild 6. Ett utdrag från Disgen som importerats till Excel och sorterats ger en god översikt över tillgänglig information och är ett bra underlag för förbättringar.

Mac OS X och släktforskning inte alltid så självklart

DET SKRIVS HYLLMETRAR AV DOKUMENTATION OM HUR MAN SKALL släktforska och vilka hjälpmedel som finns. Antalet kurser via studieförbund och andra organisationer växer, men när man tittar närmare så visar det sig att merparten är gjorda för dem som använder Windows som operativsystem. Nu är det så att varken själva kursen eller dokumentationen är något problem, utan det är alla digitala hjälpmedel som är det största problemet för oss som investerat i "fruktbolaget" och då använder Mac OS X som operativsystem. Vill man köpa på sig lite cd-skivor som till exempel Sveriges dödbok, folkräkningar, ortsnamn med mera så fungerar dessa endast i Windows.

Vad gör man då? Jo, man tar till sig de tips som ges. Ett av de vanligaste är att dela hårddisken i två partitioner och sedan köra Mac på ena halvan och Windows på andra. När man sedan skall släktforska startar man om datorn så den startar med Windows. En annan lösning är att ha två datorer, en för arbete vardag och en för släktforskning. Denna underbara lösning fick faktiskt en bekant som tips när han ringde och frågade om Sveriges dödbok fanns för Mac. En tredje lösning är att installera en virtuell maskin.

Om man nu inte vill köpa en Windows-licens och starta om datorn varje gång man vill släktforska, eller för den delen starta en minneskrävande virtuell maskin, så finns det idag ett program från företaget Codeweaver som heter *CrossOver*.

Bästa uppfinningen sedan hjulet! Ok, tog kanske i lite väl mycket där, men för en Mac-användare kändes det lite som om det vore så när Codeweaver släppte programmet i nuvarande skepnad.

Jag har använt olika typer av virtuella maskiner och minns alla med förskräckelse. Det var inte bara att köra på, utan det krävdes en hel del handpåläggning för att få programmen att fungera. Men *CrossOver* spelar i en helt egen division vilket gör att jag kan rekommendera det till alla, oavsett datakunskap.

CrossOver är programmet som gör att du kan använda dina favoritprogram och spel på en Intel Macintosh.

Till skillnad från liknande produkter, som kör operativsystemet Windows på en virtuell maskin, jobbar *CrossOver* direkt mellan Windows-programvara och OS X, vilket gör att programmen kommer att köras i full hastighet på din Mac.

CrossOver är byggt för att ge maximal prestanda med många vanliga produktivetsprogram, som till exempel Microsoft Word, Excel och Outlook, en mängd olika kända spel samt många andra program, där alla bra program för släktforskningen kommer in.

Att installera själva programmet är enkelt och gjort på någon minut, inkl. hämtning av programvara. När väl programmet ligger i mappen "Hämtade filer" är det bara att dubbelklicka på filen (se bild 1).

Det vanligaste stället att lägga program på är i programmappan, därför kommer CrossOver att lägga sig själv där när du klickar på "Move to Applications Folder" och sedan är programmet installerat (se bild 2).

Nu kommer alla program för Windows med ändelsen .exe att se ut som på bilden (se bild 3). Om jag i detta läge skulle vilja installera DISGEN kan jag bara dubbelklicka på programfilen och CrossOver kommer att öppnas. De få steg som skall göras är redan klara så det är bara att installera (se bild 4).

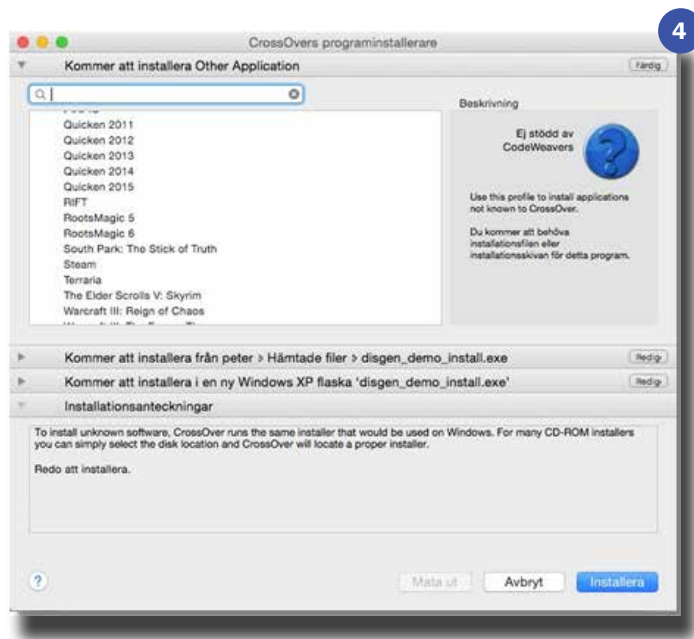
När man öppnar CrossOver och har fler program installerade klickar man på den lilla samlingen av flaskor uppe i vänstra hörnet (rödmarkerad) så ser man alla program som är installerade (se bild 5).

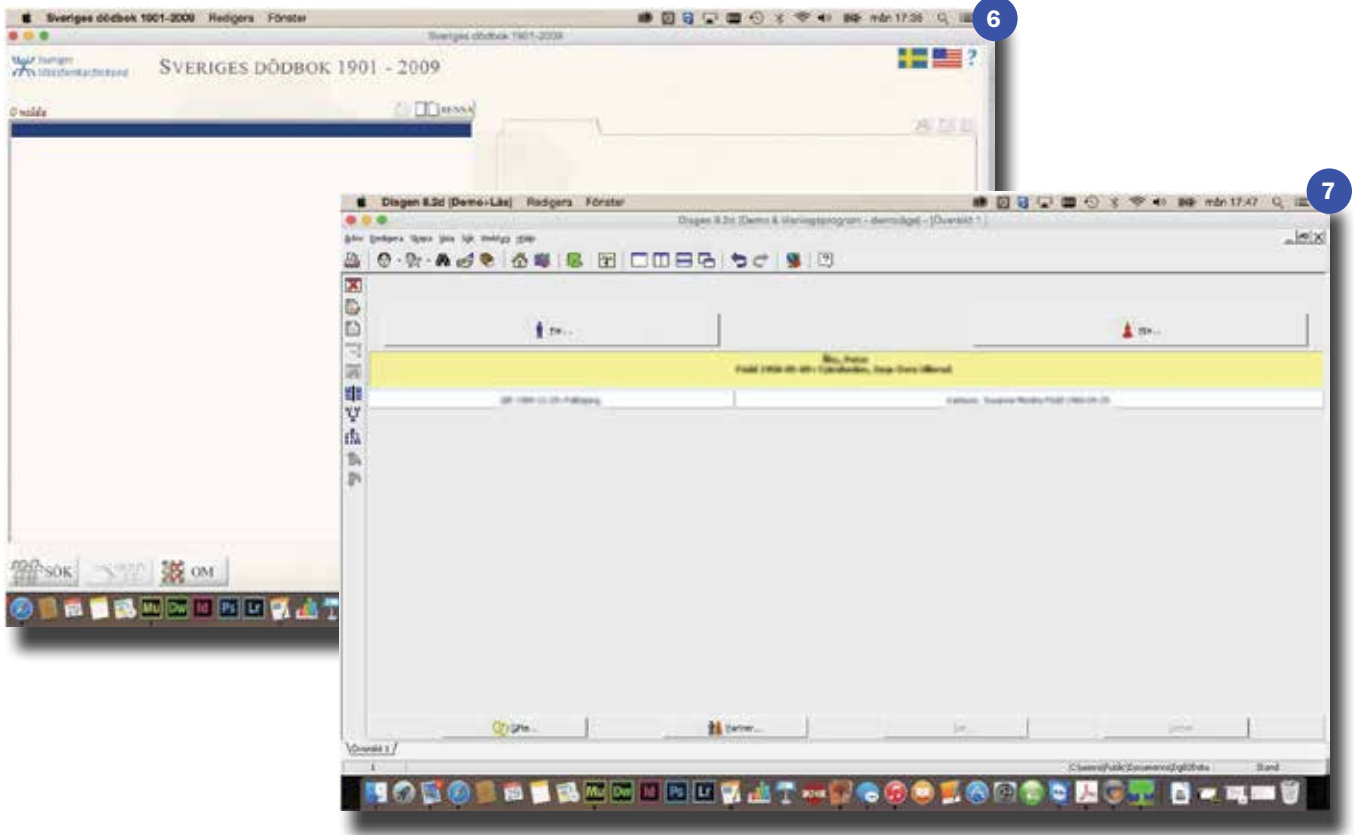
I detta exempel har jag markerat Sveriges dödbok, och vill jag nu starta programmet dubbelklickar jag bara på ikonen för programmet (rödmarkerad). Vill du installera fler program så finns knappen, som öppnar installationsdelen längst ner på sidan.

På nästa sida visar jag en skärmbild av Sveriges dödbok och en av DISGEN och som du ser så har du hela skärmen till ditt förfogande, precis som för vilket program som helst (se bild 6 & 7). Om du tittar i programraden ser du ikonen för Sveriges dödbok och alla andra program, så det är bara att via "cmd+tab" hoppa mellan programmen som vanligt.

Vad kostar då detta program, och var hittar du det? Licensen finns i tre prisklasser beroende på hur mycket support du vill ha.

- 39,95 USD (ca 300 kr)
inkl. en månads mejlsupport + programuppdatering
- 49,95 USD (ca 400 kr)
inkl. sex månaders mejlsupport + programuppdatering

- 59,95 USD (ca 475 kr)
inkl. tolv månaders mejlsupport + programuppdatering
Hämta programmet från hemsidan: www.codeweavers.com.
Här får du vara lite uppmärksam då försteget gärna vill sälja den dyraste licensen. Så för att hitta de andra alternativen måste du klicka på "more options..."

Personligen tycker jag att den för 300 kr räcker gott, då programmet i sig är så enkelt att man faktiskt "kan själv" utan en massa support.

Om man inte vill rusa iväg och köpa en licens med en gång så finns det en testversion som fungerar i 14 dagar, på adressen: www.codeweavers.com/products/crossover-mac/download.

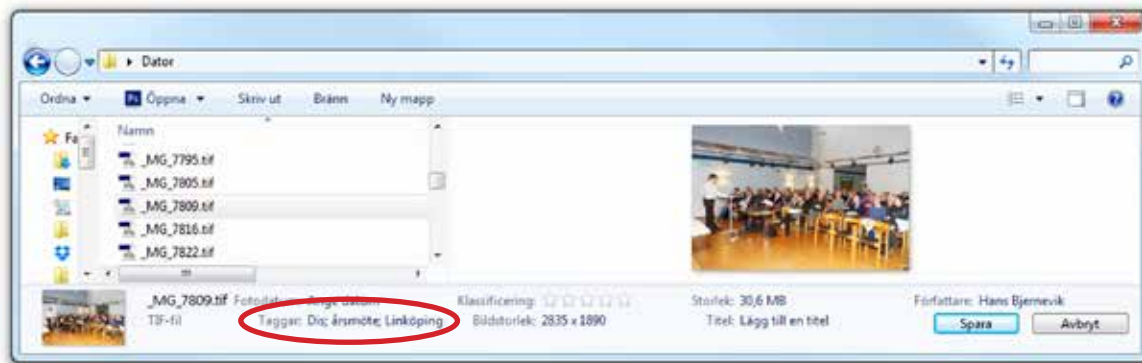
Tyvärr har jag inte hittat någon support på svenska, så jag har gjort en webbsida där du kan få mer information och hjälp med hur du använder programmet. Sidan är granskad och godkänd av Codeweaver som äger CrossOver. PETERÅHS

Länkar:

www.codeweavers.com

<http://peterahs.businesscatalyst.com/crossover.html>

Product	Qty	Price	Delivery	
 CrossOver Mac ✓ 12 months of email support & upgrades ✓ One free phone support incident + more options... Not ready to buy? Download Our Free Trial	1	\$59.95 USD	online download	Add To Cart
✓ 6 months of email support & upgrades ✓ No phone support	1	\$49.95 USD	online download	Add To Cart
✓ 1 month of email support & upgrades ✓ No phone support	1	\$39.95 USD	online download	Add To Cart

ANNA LINDER
diskulogen@dis.se

Märk dina bilder

GENOM ATT SPARA INFORMATION OM FOTOGRAF OCH AVBILDADE PERSONER direkt i bildfilens metadata följer denna information alltid med bilden även om du flyttar eller kopierar den. Du har då taggat bilden. Metadata gör det även mycket enklare att hitta bilden vid ett senare tillfälle, även om filnamnet inte är så genomtänkt.

Bildfilens metadata kan ha lite olika format. Exif (Exchangeable Image File) bäddas in i alla bilder tagna av digitalkameror med information om kamerans olika inställningar och datum för när bilden togs. IPTC (International Press Telecommunications Council) gör det möjligt att spara information som titel, beskrivning, fotograf och nyckelord. Xmp (Extensible Metadata Platform) är Adobes format som rymmer hela IPTC samt ytterligare information.

Struktur

Även om man har för avsikt att tagga sina bilder är det så klart bra att ha en genomtänkt mappstruktur och att vara konsekvent i hur man döper sina filer. Nytagna bilder namnges med fördel med datum och eventuellt några beskrivande ord. Till gamla bilder är det svårare att välja namn, men en idé kan vara att märka bilden med vilken släktgren eller ort den hör till och sedan bara ha löpande numrering i filnamnen. Långa, beskrivande filnamn gör det fort oöverskådligt så det är bättre att vara sparsam

i filnamnet och skriva in många nyckelord i metadatat istället.

När man taggar en bild kan man skriva en bildtext med alla namn från en grupp bild utan problem samt även ange var och när bilden är tagen etc. När du sedan vill hitta alla bilder på faster Agda är det bara att söka efter "Agda" och du får fram alla bilder på henne, både porträtt och gruppbilder.

Välja taggar

Fundera över vilka taggar du vill använda så att du enkelt kan hitta de bilder du söker. Du kan använda många taggar till varje bild, men använd bara taggar som du kommer att söka efter senare. Kommer du att söka efter gård, hus eller byggnad när du letar efter en bild på släktgården? Bestäm vad som är mest logiskt för dig. Personnamn vill man givetvis ange. Bestäm hur du ska göra med kvinnor som byter namn då de gifter sig. Det kan vara smart att följa samma namngivning som i släktforskningsprogrammet med namnet som ogift. Det blir kanske lite konstigt att söka efter farmor under hennes flicknamn som hon använde under kortare tid av sitt liv men det blir enklare att hitta alla bilder då. Tänk efter och välj något som passar dig.

Hur man taggar

Man behöver inte använda dyra program som Adobe Lightroom eller Bridge för att tagga bilder. Det finns många

gratisprogram att använda och det går även bra att göra det direkt i Windows Utforskaren. En fördel med dedikerade bildprogram, från t.ex. Adobe, är att man kan bygga upp en strukturerad lista med släktingar, nyckelord, och bara bocka för de personer som finns med på en bild. I Utforskaren måste man skriva in mycket information för hand varje gång.

1. Öppna en bildmapp i Utforskaren.
2. Högerklicka på en bild och välj Egenskaper > Information.
3. Skriv in önskad information. Varje tagg separeras automatiskt av ett semikolon. Du kan markera flera bilder samtidigt för att skriva in samma tagg på alla bilder samtidigt.
4. Välj Verkställ.

Om man skulle tagga ett fotografi av DIS styrelse kan man t.ex. använda dessa nyckelord: "DIS styrelse; Daniel Berglund; Linköping".

Direkt när man markerar en bild i Utforskaren kan man längst ner på sidan se vissa metadata och det går även att skriva in taggarna där. Kom ihåg att trycka på Spara i nedre högra hörnet efter att du ändrat i metadatat. Det är enkelt att hitta de där extra bra bilderna om man taggat dem med fem stjärnor. ⭐

Tre fruar och en oäkting

Värmländska öden på min svärmors sida

NÅR SVÄRMOR VAR PIGG OCH KRY PRATADE VI OFTA om hennes släkt i Värmland – bland annat om hennes farmor som hon aldrig hade träffat. Sommaren 2003 packade vi in alla barnen och svärmor i bilen och for iväg mot Arvika och Årjäng för att söka oss bakåt i släktens fotspår. Detta ledde till möten med både levande och döda släktingar och förde oss till såväl släktgårdar som kyrkogårdar.

Nu i julas satt jag och följde upp några av årtalen samt förde in uppgifter med hjälp av ArkivDigital och MinSläkt. Ännu en gång fascinerades jag av min svärmors farmor, Karolinas, levnadsöde.

Detta är historien om Karolina, hennes far och farfar som alla tre fick lite märkliga livsöden som spänner över åren 1793 till 1918.

Det var en omvälvande tid i Sverige med nytt kungahus, förlusten av Finland och förvärvandet av Norge, industrialismens början, de stora emigrationsåren, unionsbrytningen med Norge och första världskriget. Det var också de många uppfinningarnas tid med Nobel – dynamiten, De Laval – separatorn, Dahlen – agafyren, Ericson – telefonen för att inte tala om tåg och elektricitet. Hade allt detta någon påverkan på personernas liv eller var livet självt, som vi ska se, bara allt för mycket?

Tre liv och öden:

- Karolina Danielsdotter, 1857–1918, min svärmors farmor.
- Karolinas far Daniel Svensson, 1834–1903.
- Karolinas farfar Sven Andersson, 1793–1879.

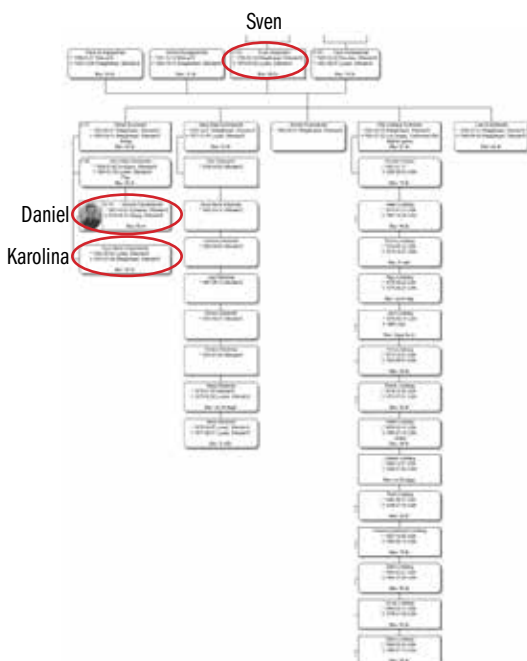
Kanske är det som man säger att äpplet inte faller långt från trädet. Alla tre fick vad vi idag skulle uppfatta som ganska tuffa livsöden. Men hur var det för 150 år sedan, kanske var detta mer eller mindre vardagsmat? Flertalet människor på den tiden hade kanske liknade upplevelser och därför var det inget speciellt utan det som hände hanterade man praktiskt och pragmatiskt.

Karolinas farfar, Sven Andersson (1793–1879), får ingen lätt start i livet då hans mor dör redan när lille Sven är 2 år. Trots att Sven är yngst av sju syskon blir det senare han som övertar gården i Sillegårdsed i Värmland

Sven gifter sig tre gånger. Med sin första fru, Annika Bryngelsdotter, får han inga barn och hon dör endast 31 år gammal. Sven gifter om sig med Maria Bryngelsdotter som är syster till hans första fru. Med fru nummer två hinner han få fyra barn innan också hon dör, i barnsäng 33 år gammal. Av barnen dör tre stycken innan de fyllt 3 år. Det sista barnet dör i kikhosta 4 månader efter sin mors bortgång.

Sven gifter sig en tredje gång, nu med Karin Andersdotter, och får ytterligare fem barn, varav fyra når vuxen ålder.

Ett av dessa är Daniel Svensson som idag leder fram till min svärmor Margit Svahn och min hustru Karin Warlin. Ett annat av Svens och Karin Andersdotters barn är Olle som senare kommer att emigrera till USA, där han tar sig namnet Lindberg. Sven får begrava två fruar och fyra barn under sin livstid vilket kanske inte var helt ovanligt, men hur hanterar man sådant?

Daniel Svensson (1834–1903) får aldrig gifta sig med pigan på granngården, eller är det så att han kanske inte vill av någon anledning? Lite underligt och rörigt verkar det allt vara.

1857 blir han far till lilla Karolina. Modern, pigan Anna-Maja Olofsdotter, flyttar i samband med födelsen hem till sina föräldrar till torpet i Kyrkerud där barnet föds.

Några år senare, den 24 november 1861, tas det ut lysning mellan Daniel och en Anna-Maria Andersdotter från Lysed. Året därpå, den 13 januari 1862, gifter de sig och flyttar till hennes föräldrahem i Lysed, Silbodalen. På gården bor då redan Anna-Marias bror Nils, som året innan gift sig med en syster till Daniel (Maria Maja).

Vad som sedan händer vet jag inte men redan året därpå, 1863, flyttar Nils och Maria Maja därifrån och Daniel tar över som brukare av gården Lysed nummer 2. Svärfadern stod tidigare som ägare

men dog sommaren 1861. Kanske är det så att Daniel och Nils säljer gården 1863 för att dela på arvet. Nils flyttar medan Daniel stannar på gården som brukare. Som ägare till gården omnämns i kyrkböckerna en A Olsson från Elgtån.

Hur det kommer sig att Daniel väljer att gifta sig med Anna-Maria Andersdotter istället för med Karolinas mor får vi nog aldrig veta. Kanske var Anna-Maria ett bättre parti, åtminstone om man skall döma av vad som sker med svärföräldrarnas gård. Daniel och Anna-Maria får dock aldrig några egna barn.

Det som är intressant är att från 1871 arbetar Anna-Maja Olofsdotter som inhyses-piga på granngården och troligen har hon dottern Karolina med sig.

1879 flyttar Daniels båda gamla föräldrar in hos honom på Lysed nr 2. 1884-08-18 emigrerar Daniel själv, utan sin hustru, till Amerika. Troligen följer han efter sin bror och syster, Olle och Annika, vilka for över i början av 1870-talet till Hastings,

Minnesota. Kanske åker han bara dit för att besöka släkten eller så händer något annat "over there" då han redan den 31 december år 1885 flyttar tillbaka till Sillegårdsed i Värmland. I samband med att han flyttar hem köper han Sillegårdsed 1.

Som en parentes kan nämnas att Daniels bror Olle tog sig namnet Lindberg, efter en lind på en backe i närheten av gården hemma, när han kom fram till Amerika. Där fick Olle 13 barn och har gett upphov till en stor Lindberg-släkt. Enligt ättlingar till Olle Lindberg står linden kvar och adressen är Sillegårdsed Sand 2.

Daniel dör av lunginflammation 1903-04-13 och överlevs av sin hustru som dör först 1915. Man kan undra om hans hustru därefter håller kontakten med Karolina, Daniels dotter, som trots allt bott så nära dem hela tiden

Daniel får ett märkligt liv med en oäkta dotter och en Amerika-resa och slutar sina dagar troligen som en ganska välbeställd man.

Karolina Danielsdotter (1857–1918) föds som oäkting den 2 oktober 1857 i Kyrkerud i Silbodals socken i Värmland. Hon kanske är resultatet av ett hett kärleksmöte i ett kallt januari år 1857 mellan en piga och en dräng som råkade jobba på två granngårdar i Sillerud. Pigan hette Anna-Maja Olofsdotter och drängen hette Daniel Svensson.

Karolina har i hela sitt liv kontakt med sin far Daniel trots att han aldrig gifter sig med modern och hon får enligt hörsägen till slut även ära honom.

År 1881 arbetar Karolina som inhyses-piga på Lysed nr 14 tillsammans med sin

Daniel Svensson		Anna Maja Olofsdotter		Karolina Danielsdotter	
1856	1862	Bor hemma hos sina föräldrar i Sillegårdsed	1856	Arbetar som piga på Lysed 1	
		Gör pigan Anna Maja på granngården med barn = dottern Karolina	1857	Arbetar som piga på Sillerudsed 1	1857
					Karolina föds den 1857-10-02
		Gifter sig istället med Anna Maria Andersdotter och flyttar hem till sin hustrus föräldrahem	1857	1860	
		Svärfars gård, Lysed 2, säljs troligen av Daniel och sväger Nils till en A. Olsson i Elgtån	1861	1870	Flyttar troligen hem till föräldrarna på torpet i Kyrkerud 3 i samband med att Karolina föds
1862	1863	Svärgern Nils flyttar 1863. Daniel blir kvar som brukare av Lysed 2 som ägs av A. Olsson	1861	1870	Bor och arbetar som piga hemma på torpet, Kyrkerud nr 3
1863	1868	Bor med sin bror och svägerska på torpet			1861
1871	1875	Arbetar som inhyses-piga hos soldat Jan Ed Andersson på Lysed nr 8. Står som sjuklig	1871	1874	1875
					Växer upp med sin mor hos morföräldrarna på torpet Kyrkerud 3
					Bor med sin mor hos sin morbror och morster på torpet Kyrkerud 4
					Karolina flyttar hem till sin far på Lysed nr 2 när modern blir sjuklig.
					Piga hos Anders Brask på Stemtegen 13 / 15
1876	1880	Arbetar som inhyses-piga på Lysed nr 13. Står som sjuklig	1876	1880	1877
					Piga hos Anders Bryngelson på Årjäng 5
1881	1884	Arbetar som inhyses-piga tillsammans med dottern Karolina (från 82) Hos Lars Nilsson på Lysed nr 14	1881	1885	1881
					Piga hos Anders Bryngelson på Årjäng 4
1884	1885	Arbetar som inhyses-piga tillsammans med dottern Karolina på Lysed nr 14. Karolina flyttar 1886.10	1884	1886	1882
					Piga hos Lars Nilsson på Lysed nr 14 där modern bor som inhyses-piga
1886	1895	Dör av slag	1887	1900	1887
					Gifter sig Med Karl Johan 1887 och bosätter sig i Kyrkerud
1896	1903	Dör av lunginflammation			1900
1903					1918
					Flyttar till skolan i Strand, Årjäng när Karl Johan dör
					Dör av hjärnblödning

Bild 3: Karolinas barnbarns barn, min hustru, vid skolhuset i Strand sommaren 2003.

Foto: Lars Warlin

mor, vilket är samtidigt som hennes far och hans fru bor på granngården Lysed nr 12. Här kan man ju fundera på om detta är ett rent praktiskt arrangemang eller bara slump. Och hur är det med svartsjuka om man dagligen träffar sin rival och dennes dotter?

Karolina själv gifter sig den 12/11 1887, då hon är 32 år gammal, med Karl Johan Svahn som arbetar som mjölnare och kusk åt häradsdomaren i Kyrkerud. Några veckor innan de gifter sig, på Karl Johans födelsedag den 24/10 1887, flyttar Karolina och Karl Johan samman på Kyrkerud nummer 4.

Hon blir tidigt änka när hennes make Karl Johan dör endast 42 år gammal i kräfta och lämnar henne ensam med fyra döttrar och en son. Yngsta barnet är då endast 4 år gammalt.

I samband med att maken Karl Johan dör år 1900 flyttar Karolina med alla 5 barnen ifrån Kyrkerud till skolhuset i Strand, Årjäng. Skolhuset besökte vi sommaren 2003 och hittade på en vägg ett gammalt skolfoto där Frits Albert Svahn fanns med.

Frits Albert var min frus morfar och enda sonen till Karolina och Karl Johan. Då Frits Albert dog redan 1936 fick min fru aldrig träffa sin morfar. Min svärmor

träffade heller aldrig sin farmor Karolina och farfar Karl Johan.

Det var hårda år i Sverige alltmedan första världskriget härjade ute i Europa. Freden 1918 hann Karolina aldrig uppleva då hon dog av en hjärnblödning endast 60 år gammal, den sista maj 1918.

Karolina kan inte ha haft det särskilt lätt vare sig under sin uppväxt som oäkting eller senare i livet som tidig änka.

Det är märkliga öden under en spännande tid och intressant att följa dem så här 150 år efteråt. Jag är allt tacksam för att jag lever idag. Jag kan inte låta bli att undra om allt det som hänt har medfört någon genetisk påverkan som på något sätt gör sig påmind och påverkar oss än idag.

Släktforskning är som ett gift och nu väntar jag med spänning på vilket som blir nästa öde som griper tag i mig och som jag, när det händer, inte kan låta bli att gräva ner mig i.

Ett litet tips som har hjälpt mig vid några tillfällen är att när det blir många årtal och parallella händelser så kan Excel vara ett bra hjälpmedel för att skapa översikt (se föregående sida).

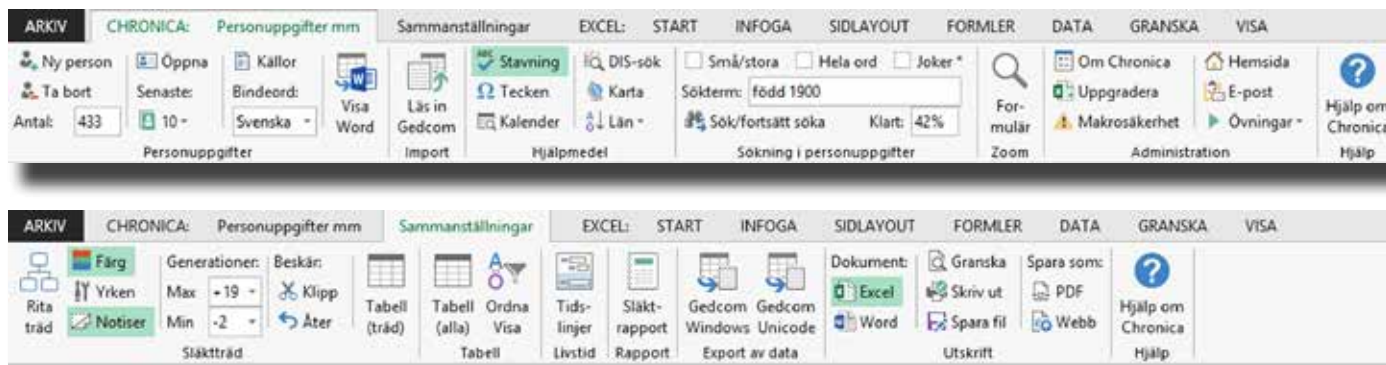
Skulle någon som läser detta känna sig besläktade – hör gärna av er! 🍀

Bild 1: Karolina, dottern Ellen och maken Karl Johan.

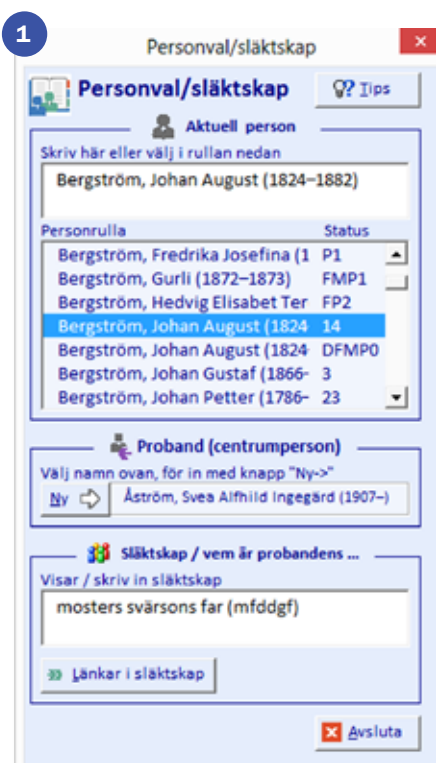

Bild 2: Karolinas och Karl Johans grav vid Årjängs kyrka.

Släktforskning i Office-miljö med Chronica 3.0

Rolf Boström
rolf.g.bostrom@telia.com

Dialogruta för personval och släktskap.

DISKULOGEN FÖR NÅGRA ÅR SEDAN PRESENTERADE JAG ETT GRATISPROGRAM, kallat Chronica, med grundläggande funktioner för släktforskning. Detta program finns nu i en helt omarbetad version med många nyheter som tillkommit genom användares önskemål och egna tankar om vad som kan vara användbart. Det kan hämtas fritt från hemsidan www.chronica.se.

Varför?

Det finns ju redan många bra program för släktforskning, så behövs det verkligen något nytt? På den frågan brukar jag ställa en motfråga: behövs det verkligen nya bilmodeller? På kort sikt klarar vi oss utmärkt med det som redan finns, men nog vill vi väl ändå att utvecklingen ska gå framåt? Såväl i fråga om användargränssnitt som om prestanda och nya finesser. Och olika personer har ofta olika önskemål. Chronica har jag knåpat ihop främst för att jag är intresserad av konstruktion och teknikutveckling, och av att demonstrera möjliga lösningar. I viss mån drivs jag väl också av att hitta vad jag tycker är brister i andra program. Naturligtvis är det också roligt om

några använder programmet och ställer krav på mig och andra programmakare angående de hjälpmedel som ett släktforskningsprogram bör innehålla.

I den här artikeln beskriver jag några av nyheterna i Chronica 3.0, men jag uppmanar de som är intresserade att verkligen ladda ner programmet och provköra det. Det finns fler nyheter och förbättringar än jag kan redogöra för här.

Integrerat med Office

Chronica är nu ännu mer integrerat med Microsoft Office (Excel och Word). Användare av programmet behöver dock inte några särskilda kunskaper om Excel och Word. Slutprodukter från programmet är Excel-tabeller ritade på Excel-blad (.xls-format), samt släktrapporter som formaterade Word-dokument (.docx-format), med eventuella bilder inlagda. Användare som är bekanta med Excel och Word kan lätt bearbeta dessa dokument vidare om så önskas.

Integrationen med Office innebär att användaren måste ha tillgång till Micro-

31 Noræus Fjellström, Petrus (1657–1706)
72 Fjellström, Natanael (1739–1809)
45 Fjellström, Pehr (1697–1764)

Personuppgifter Ändrad 2015-01-20 12:06:55

Namn: Fjellström, Pehr (1697–1764)

Född/döpt: 1764-06-30 Ort: Lycksele/AC Källor: LB;

Död: 1764-06-30 Ort: Lycksele/AC Källor: LB;

Levde: 67 år 3 mån 28 dag Dödsorsak: vattensot

Dödsnotis:

Begravd: 1764-05-07 Ort eller kyrkogård och ev. gravplats: DATUM HÄR kan inte vara före dödsdatum. Rätta eller radera datum här, och rätta sedan eventuellt fel i dödsdatum. Källor:

Familjeband Välj namn på formulär Personval; för in med knappar "Ny" vid texttrutor

Föräldrar: Noræus Fjellström, Petrus (1657–1706) och Læstadia, Agatha (1667–) (1667–) [LB].

Partnere: Burman, Margareta (~1733) och Sjöberg, Catharina (1713–1783) [LB].

Barn: Fjellström, Anna Agata (1721–), Fjellström, Catharina (1722–1763) [LB], Fjellström, Natanael (1739–1809).

Sammanfattning
Fjellström, Pehr. Kyrkoherde [LB]. Far Noræus Fjellström, Petrus (1657–1706) och mor Læstadia, Agatha (1667–) [LB]. Född 1697-03-02 i Silbojokk, Arjeplog/BD. Gift 1719-02-15 med Burman, Margareta (~1733) [LB]. Gift 1735-03-25 med Sjöberg, Catharina (1713–1783) [LB]. Barn Fjellström, Anna Agata (1721–), Fjellström, Catharina (1722–1763), Fjellström, Natanael (1739–1809). Utdrag ur herdaminne: [LB] "Den nionde af 18 syskon åtnjöt han i hemmet faderns undervisning. Efter dennes död 1707, sändes han och hans broder Carl af modern till Piteå skola, men då hon ej ansåg sig längre ha råd att hålla dem där, blefvo de 1709 hemkallade. Lyckligtvis fick landshöfdingen frih. O. W. Löwen under en resa genom länet kännedom om förhållandet, åtog sig en faderlig vård om gossarna och bekostade deras skolgång i Piteå. Efter hans död 1712 blefvo de på hans änkas friherrinnan Helena Totts anmodan sända till Stockholm, där de sattes i Storskolan och äfven sedermera underhölls i Upsala jämte hennes egna söner efter att ha 6 sept. 1715 blifvit inskrifna vid universitetet. Bland de lärare, hvilkas

Blankett för personuppgifter.

soft Office 2007 eller senare. Hem- och studentutgåva av Office duger utmärkt (version 2013 kostar från ca 1000 kr). Chronica 3.0 är programmerat i Microsofts Visual Basic for Applications (VBA). Tyvärr går Chronica 3.0 inte att köra på Mac eftersom det där saknas möjlighet att programmera menyflikar, och VBA för Mac saknar möjlighet att låta användaren fritt röra sig mellan olika dialogrutor (utan att stänga de senast öppnade), och saknar flera funktioner som används av Chronica 3.0. Mac-användare är därför tills vidare hänvisade till Chronica 1.2 som kommer att finnas kvar att ladda ner från hemsidan www.chronica.se.

Menyflikar

De flesta hjälpmedel i programmet nås nu från de två menyflikar som visas överst på sid 25. (Utseendet varierar nå-

got med version av Excel) Dessa menyflikar visas bara när du kör Chronica och påverkar inte andra Office-program. En fördel med att ha kommandoknappar på menyflikarna är att användaren hela tiden har överblick över och tillgång till hjälpmedlen. När man låter muspekaren vila över en menyknapp visas en kort förklaring av knappens funktion. Det finns också utförligare hjälp inbyggd, som nås med en knapp längst till höger på menyflikarna, eller med knapparna *Tips* på dialogrutor och formulär. Dessa, tillsammans med tio inbyggda steg för steg-övningar, ersätter den tidigare separata bruksanvisningen.

Den första menyfliken, *Personuppgifter*, innehåller verktyg och hjälpmedel för att mata in personuppgifter, eller importera data i Gedcom-format och för att söka i alla inmatade data. Här hittar vi också ett verktyg för att zooma de

formulär som visas för att anpassa dem till skärmutrymme och eventuell nedsatt synskärpa hos användaren. Detta är något jag tycker alla program för släktforskning borde ha, speciellt när det är så enkelt att införa.

Den andra menyfliken, *Sammanställningar*, innehåller verktyg för att rita släkträd, göra tabeller och släktrapporter, exportera data i Gedcom-format och göra utskrifter.

Personval och släktskap

Utöver menyflikarna finns en dialogruta *Personval/släktskap* som visas hela tiden (bild 1). Tanken är att den ska ge användaren en överblick över inmatade personuppgifter. Personrullan (den alfabetiskt ordnade listrutan) visar alla registrerade personer tillsammans med en kod som visar status. Här betyder D möjlig dubblett, F/M/P/K betyder upp-

gift om far/mor/partner/källor saknas. Siffran anger personuppgifternas omfattning (hundratal tecken).

Här väljer användaren också proband (centrumperson) för beräkning av släktskap och för att rita släkträd. Hur den i Personrullan valda personen är släkt med probanden visas i textrutan intill i klartext och som kod (f = far, m = mor, s = son, d = dotter, g = gemål eller partner). Som synes klarar Chronica också att beskriva relativt komplicerade släktrationer på vanligt svenskt sätt. Vill man även se alla länkar i släktskapet finns en knapp för detta.

Det går också att i textrutan skriva in ett släktskap i klartext eller kod. Den först hittade personen med detta släktskap markeras då i Personrullan, och alla med detta släktskap listas på ett Excel-blad (LOGG).

Personuppgifter

Blanketten *Personuppgifter* (motsvarar ansedel) har fått ändrat upplägg (bild 2). Uppgifter om far, mor och partners läggs in genom att man väljer person i den tidigare beskrivna Personrullan och sedan klickar på *Ny* vid textrutorna nedtill på blanketten. Under flikar upptill på blanketten finns nu fler rubriker än tidigare för olika typer av personuppgifter, och det är nu möjligt att ha flera olika notiser. För uppgifter som det kan finnas flera av, som partners, bostadsorter, notiser och bilder, finns det nu knappar för att ändra ordningen på dessa; se t.ex. knapparna *Upp* och *Ned* nertill på den avbildade blanketten. Blanketten innehåller också många kontroller av att inmatade

data är rimliga, t.ex. årtal. På blanketten i bild 2 visas exempel på en varning om att datum för begravning inte kan vara tidigare än dödsdatum.

En viktig nyhet är att det går att ha flera blanketter för personuppgifter öppna samtidigt, t.ex. för aktuell person och hans far och mor, partners eller barn. Man kan alltså på samma sätt som om man hade ansedlar på papper på skrivbordet flytta sig mellan olika blanketter utan att stoppa undan de andra.

Kalender

Ett program med namnet Chronica (grekiska för det som har med tid att göra) bör naturligtvis innehålla en kalender, och nu finns den! Kalendern visar kyrkliga och borgerliga helgdagar från tiden före kalenderreformen 1572 till nutid, samt bönedagar för perioden 1661–1807 (bild 3). Den innehåller alltså alla tidigare svenska helgdagar, som de så kallade helgon- och apostladagarna. Användaren kan antingen välja dag i den vänstra listrutan eller föra in datum i textrutan *Nytt datum* (sker automatiskt om du arbetar på blanketten *Personuppgifter* och där har fört in datum). Alternativt kan du välja helgdag i den högra listrutan och se när denna inföll under det valda året. Det finns också en textruta som beskriver vilka dagar som varit helgdagar under vilket år, och om helgdagen firats på olika datum olika år.

Nedtill på kalendern finns en räknare som beräknar upplupen tid mellan två datum, uttryckt i år, månader och dagar enligt gängse regler. Alternativt kan man ange upplupen tid och t.ex. slutdatum

Helgdagskalender med räknare.

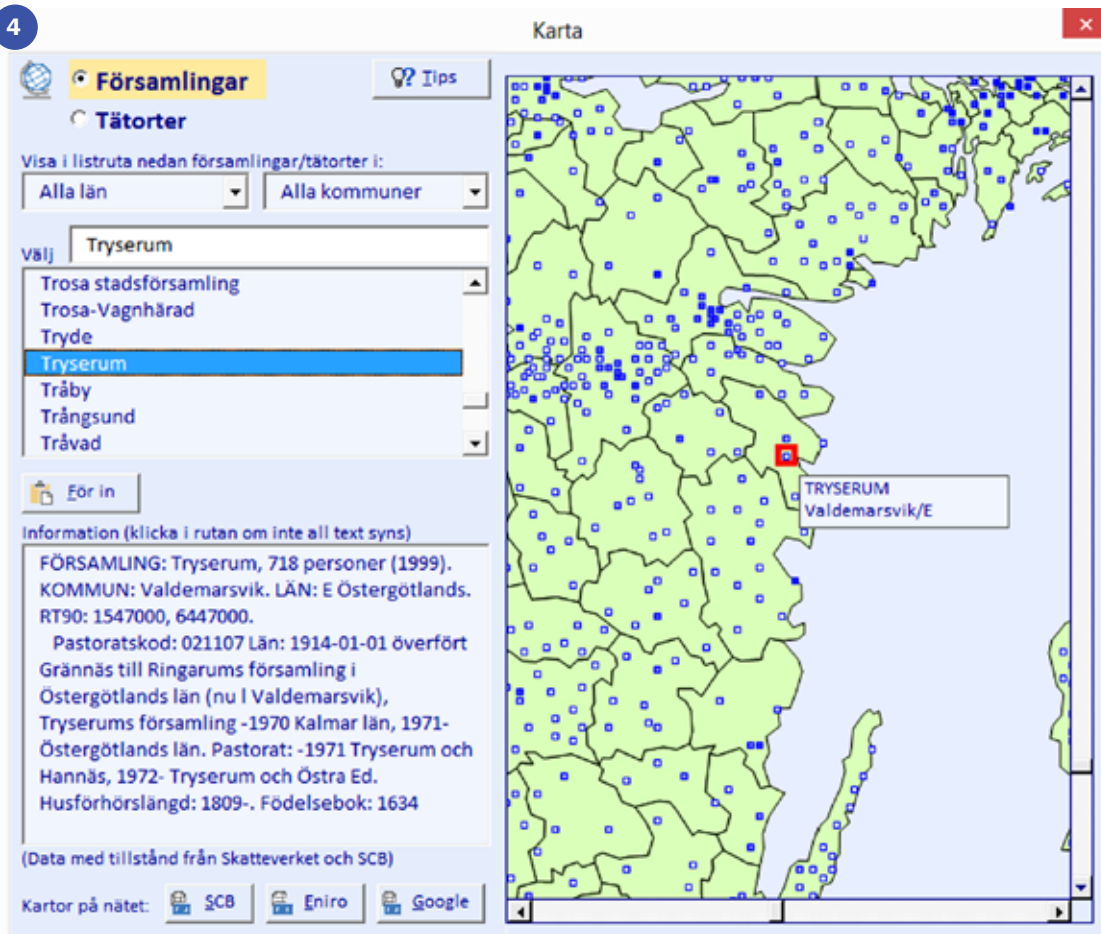
och därur beräkna startdatum, t.ex. för att ur uppgifter om ålder och dödsdag beräkna födelsedatum.

Karta

Kartan visar nu både församlingar och tätorter, och har fått betydligt bättre upplösning (bild 4). Låter man muspekaren vila över en prick på kartan visas en skylt med namn på församlingen (eller tätorten) samt namn på kommunen och länsbokstav. Vid klick på en prick i kartan eller på ett namn i listrutan visas i textrutan information om församlingen (tätorten).

Släkträd

Chronica kan nu rita släkträd på Excel-blad antingen i svartvitt som tidigare (baserat på Excel-celler) eller i färg (baserat

Karta över församlingar och tätorter.

på kopplade figurer) som i bilden (bild 5). Specifikt för Chronica är att man kan rita träd med både förfäder och ättlingar till en proband. Eftersom Excel-bladen blivit "större" (fler celler) från och med 2007 kan träden nu i princip innehålla upp till ca 100 000 personer (vilket naturligtvis vore helt ohanterligt).

Nytt är också att om man klickar på ett namn i trädet, eller i Personrullan, så färgas den släktgren som utgår från markerad person i avvikande färg som ett sätt att klargöra släktleden. Man kan för de färgade träden genom ett andra klick på namnet få upp en ruta med (början på) den sammanfattande texten, se bild. Vid ett tredje klick ritas trädet om med den klickade personen som proband. På menyfliken Sammanställningar upptill finns verktyg för att beskära släkträden.

Släktrapporter

Släktrapporterna (Word-dokument) ser ut som tidigare, och består av texter som

med hjälp av vissa bindeord sammanfattar de inmatade personuppgifterna. Dessa bindeord är de ord som på blanketten *Personuppgifter* är markerade med rödbrun färg. En nyhet är att användaren kan ändra dessa ord till annat språk, vilket gör det möjligt att skapa släktrapporter på annat språk. En förutsättning är naturligtvis att notiser och liknande har förts in på detta språk.

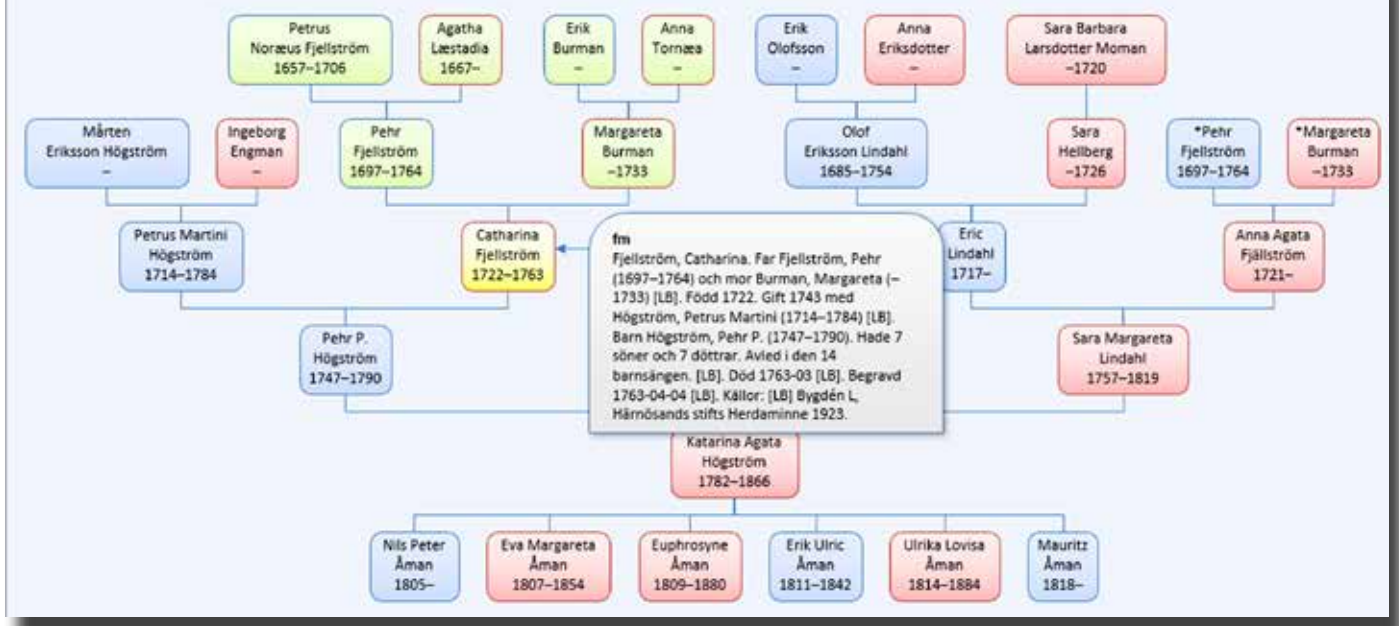
Vidare?

Några vill kanske använda Chronica tillsammans med ett annat släktforskningsprogram, till exempel för att i Chronica rita stora släkträdd (bild 6) eller göra släktrapporter i Word. Sättet att kommunicera mellan programmen är då att exportera en Gedcom-fil från det andra programmet och importera den till Chronica. Om det är fråga om många tusentals personer blir Chronicas import långsam, eftersom många kontroller, omstuvningar och beräkningar måste

göras på grund av olika dataformat. Vad gäller kommunikation mellan kommande version av DISGEN och Chronica skulle man kunna tänka sig att göra importen till Chronica snabb genom att direkt till Chronica importera DISGENS datafil (sqlite-format), om strukturen för denna blir öppet tillgänglig.

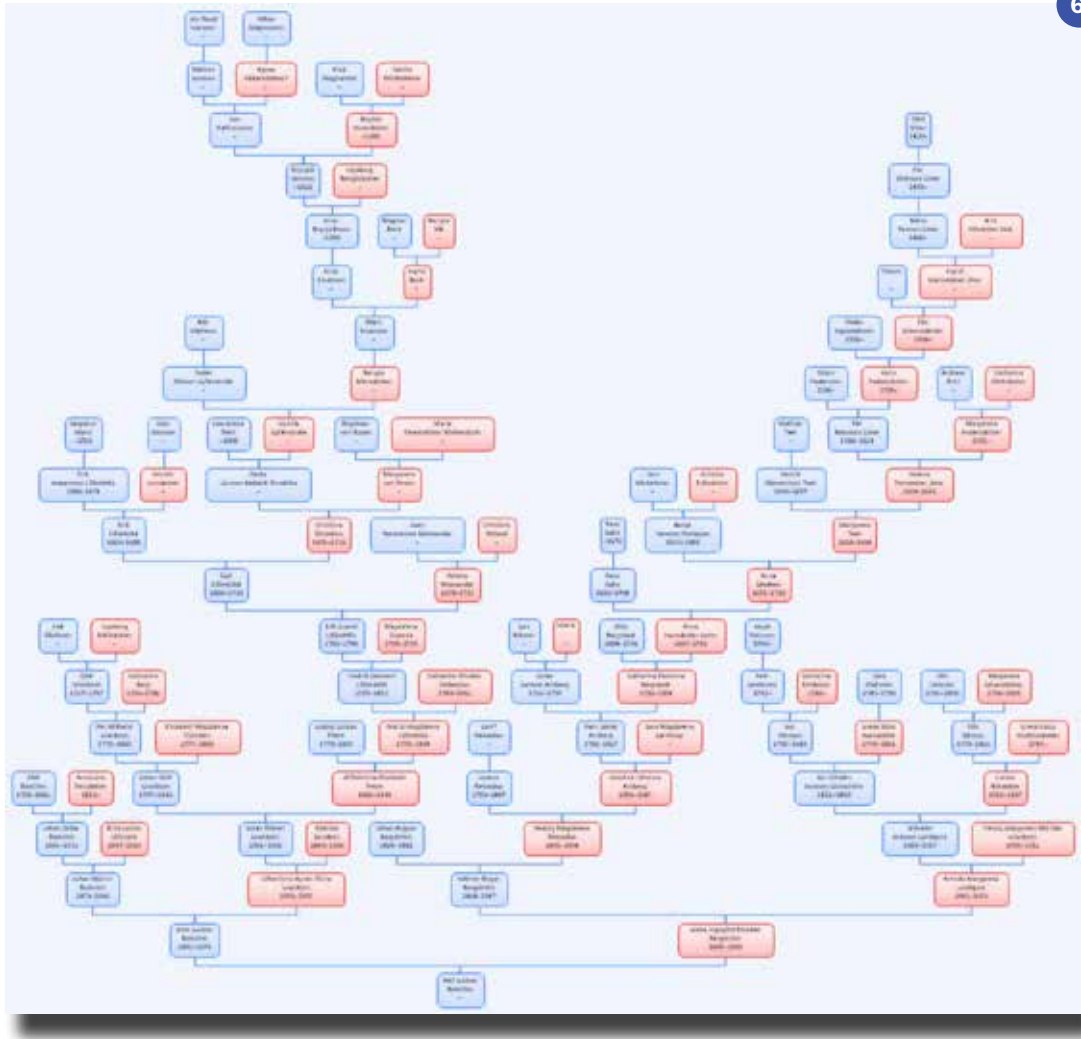
Chronica 3.0 har en helt öppen källkod och jag är öppen för samarbete om någon har intresse av att bidra till vidare utveckling av programmet. Själv måste jag dra ner på den tid jag spenderar på detta projekt. Men jag kommer självklart att efter bästa förmåga försöka svara på frågor från användare. Jag är tacksam för alla påpekanden om brister eller fel. 🙏

Förfäder och ättlingar till Högström, Katarina Agata (1782–1866)

Ovan visas en del av mitt släkträd med både förfäder och ättlingar.

Nedan visas en större del av ett släkträd där jag skurit bort många släktgrenar för att framhäva de två äldsta. Så här stora träd lämpar sig bättre för visning på en datorskärm där man kan skrolla upp, ner och åt sidorna. Det är givetvis inga problem att läsa informationen i stora träd, det är bara bilden i tidningen som är lite suddig då det är storlek och struktur som är intressant att se.

En Länna-båtsmans korta levnad

DE SVENSKA BÅTSMÄNNENS LIV OCH LEVERNE VAR INTE NÅGON dans på rosor, även om de hade en fast inkomst från Kronan och ett eget torp med täppa att klara livhanken på. Särskilt drabbad måste man ändå säga att båtsmannen Olof Jansson Grof i Roslagen blev, vilket följande skildring visar.

Olof Jansson född år 1819 var son till Jan Olsson född 1795 i Åhs, Sunne kommun i Värmland. Olofs mor hette Brita Larsdotter och var född 1799 i Gräsmark i samma kommun.

Sonen Olof tog anställning som dräng i Grovsta by i Länna socken i Roslagen 1837, men blev samma år värvad som båtsman. Därmed blev han nr 23 för Grovsta rote, vilken ingick i Södra Roslags 1:a båtsmanskompani och han fick båtsmansnamnet Olof Jansson Grof som efterträdare till Eric Ersson Grof.

Olof flyttade in i båtsmanstorpets och tre år senare, den 22 juni 1840, gifte han sig med Brita Stina Ersdotter, som hade tjänat piga i Grovsta. Hon var född på nyårsdagen 1819 i grannsocknen Frötuna, så bägge var alltså 21 år gamla när de vigdes.

Båda parter hade "godt vittnesbörd" och Olofs kompanichef, löjtnanten Nyberg, hade lämnat sitt skriftliga bifall till vigseln. Giftoman var brudens husbonde, gamle Eric Ersson i Grovsta. Brita Stina hade nämligen ingen annan släkting än en omyndig bror och hon hade heller ingen förmyndare.

Parets son Jan Erik föddes i september 1841 och dottern Brita Christina föddes i april 1844. Vid husförhören under åren 1840–1845 noterades också en piga

i hushållet, nämligen Olofs syster Karin Jansdotter, som var ett par år yngre än sin bror. Paret hade också en fosterson som hette Carl Erik Sture, född i februari 1827. Man kan förmoda att det var Brita Stinas yngre bror. Om man förstår saken rätt så bodde även förre båtsmannen Erik Grof och hans hustru Maria Svensson liksom deras dotter Augusta Carolina kvar i torpet. Säkert var det trångt om saligheten i den lilla stugan.

Kanske blev det alltför trångt, för omkring 1845 flyttade Olof Grof med familj till kronofogdebostället i Rävsvund på Väringsö i skärgården ett gott stycke söder om Furusund. Bostället hörde till Löparö rote. Familjen Grof noterades i husförhören 1845–1850 som brukare till hemmanet samt att Olof också benämndes skeppare. Där kom också sonen Olof Victor till världen, nämligen i februari 1849. I hushållet ingick dessutom en dräng och en piga.

Enligt husförhören fanns, förutom kärnfamiljen, också Olofs bror Johan Jansson och systern Stina Jansdotter i huset liksom Olofs far, Jan Olsson, som uppenbarligen hade flyttat till Roslagen från Gräsmark i Värmland. Olofs mor blev tydligen kvar i Värmland, där hon avled omkring år 1873.

På Väringsö ägor noterades 1851–55, att inhyst var "medellöse skepparen" Olof Jansson Grof samt hustru och barn. Dessvärre hade noterats att sonen Olof Victor hade dött i mars 1855, men däremot hade dottern Carolina Wilhelmina tillkommit i september 1851. Olofs bror Johan och fadern Jan Olsson fanns där fortfarande liksom pigan Greta Stina Persdotter.

Noteringarna från 1856–1860 berättar att Olof nu var arrendator. Hustrun samt en son och två döttrar fanns i familjen, medan pigan då hette Johanna Bergman. Fadern Jan och brodern Johan Jansson var upptagna i hushållet liksom ytterligare fem pigor och fyra drängar.

Då inträffade emellertid katastrofen. Olof Grof var ju skeppare – dessutom stod han vid ett husförhör noterad som skomakare – och en skeppare fick ju lov att vara ute på sjön, oavsett väder och vind.

En stormig sommardag, närmare bestämt den 27 juli 1859, hade man efter en väl genomförd seglats till Skärstaviken i Edeboviken lyckats ta sig i hamn trots det häftiga vädret. Olof Grof uppmanade alla ombordvarande att vara mycket försiktiga när de skulle ta sig i land via den slippriga landgången. Som befälhavare på skutan skulle han gå sist av alla, men hur det nu bar sig så träffades han olyckligtvis av en bom i huvudet och föll i vattnet. Han försvann till all olycka i det skummande havet.

Först en vecka senare lyckades man efter idogt letande hitta Olof Grof. Hans familj, som då bodde långt borta i Vik i Länna socken, underrättades så småningom om den tragiska händelsen och det finns noterat att han fick begravas i sina arbetskläder på Häverö kyrkogård. Han var då drygt 40 år gammal. Begravningen genomfördes genast, varför familjen dessvärre inte lyckades hinna fram i tid till gravsättningen.

Vad hände sedan med hustrun och resten av familjen? Jo, familjen bodde alltså i Vik, en liten by som ligger intill

Bergshamraviken. Där fick först dottern Carolina Wilhelmina smittkopporna och gick bort i april 1873 i Vik. Därpå drabbades sonen Jan-Erik, som då var skeppare och hemmansägare, också av samma farsot och dog i maj 1873, efter att ha vårdats av sin mor i hennes hem. Till all olycka, men kanske inte helt oväntat, hade modern också blivit smittad av den hemska sjukdomen och hon dog i början av juli samma år. Jan-Erik var gift med Anna Stina Lännström, född 1840, död 1914.

Dottern Brita Christina klarade sig undan smittan och gifte sig med Anders Petter Pettersson, bonde och skeppare från Utanbro, Bergshamra, där hon dog 1893. Hennes make gick bort 1917. 🇸🇪

Olof Grofs hustru Brita Stina Ersdotter, 1819-1873, finns fotograferad från tidigt 1870-tal vilket var ganska ovanligt när det gällde "vanligt folk" vid den tiden. Hennes båda döttrar finns också förevisade från samma tid.

Kotian

ARNOLD LAGERFJÄRD
arnlag@hotmail.com

UNDER FÖRSTA HÄLFTEN AV 1950-TALET BODDE JAG I STOCKHOLM för att studera bl.a. juridik. Flera år hyrde jag ett rum av änkefru Anna Österman, fyra trappor upp. På andra sidan gatan var centralstationens norra perrong. Senare har det gamla huset ersatts av ett palats i glas och betong.

Hyran var nog kring hundralappen. Tant Anna bjöd på te med smörgås "på säng", det kan väl knappast ha varit annat än på söndagar? Senap var jag nog inte van vid, men här fick man stark sådan (engelsk?).

Tant Anna var alltså en mycket bra hyresvärdinna till skillnad från de två jag avverkat tidigare. Första tiden fanns där också hennes gamla mor, som kommit från Småland och gift sig med en "Hösterman".

En dag kom tant Anna med ett papper i handen och gav mig. Hon kallade papperet för en "kotia", som använts kring tiden för första världskriget.

Nödmynt

Efter första världskriget var det brist på allt möjligt, även i Sverige. Silver ska ha varit en av bristvarorna. Riksbanken lät trycka enkronorssedlar på papper. Trycket var bara på ena sidan. I hörnen fanns symboler för de fyra stånden, adel, präster, borgare och bönder.

Tyvärr var sedeln lätt att förväxla med tiokronorssedeln. Det gav möjligheter för mindre nogräknade att exempelvis blanda tior med enkronor. Det spreds en historia om att en gumma, som sålde en ko för 500 kronor på en marknad, fick en bunt sedlar. För sent upptäckte hon att sedlarna var enkronor.

Denna historia gav upphov till namnet ko-tia. Ännu på 1980-talet ska kotian ha kunnat användas som betalningsmedel. Nu lär den betalas med många kronor av samlare. 🇸🇪

Lantmäteriets RIK-kartor – också en karts katt!

DIS KARTPROJEKT HÅLLER VI PÅ ATT ANPASSA VÅRA HISTORISKA kartor, i första hand de häradsekonomiska kartorna, så att de lätt skall kunna användas i DISGEN. För att kunna se hur miljöerna förändrats genom tiderna är det naturligtvis bra om man också har kartor av senare datum att jämföra med. De kartor som Lantmäteriet publicerat på cd för några tiotal år sedan är därför också värda att tas om hand och studeras. Kartorna är lagrade i ett unikt filformat som DISGEN inte kan hantera, nämligen RIK-formatet. Här får du tips på hur du löser detta problem.

Under slutet av 1990-talet tog Lantmäteriet fram en serie digitala kartor på cd av delar av de på papper tryckta kartorna i "Färgserien".

Produkterna var Sverigekartan i skala 1:1 000 000, den röda översiktskartan i skala 1:250 000, den blå vägkartan över 8 regioner i skala 1:100 000 och de länsvisa gröna terrängkartorna i skala 1:50 000. 1997 kompletterades cd-utbudet med Stadskartan över de 100 största tätorterna i skala 1:10 000. Den

fjärde kartan i färgserien, den gula ekonomiska kartan, i skala 1:20 000 (idag benämnd fastighetskartan), blev aldrig aktuell i digital form på cd. Kartor lagrades i RIK-formatet och programmet Kartex utvecklades för att visa dessa i datorn. En del av kartorna har uppdaterats efter hand men finns inte längre kvar på marknaden. Du kanske kan hitta enstaka exemplar på antikvariat.

Det är verkligen dags att rädda innehållet på dessa cd-skivor. På lantmäteriets webbplats www.lantmateriet.se hittar man nämligen följande meddelande:

"Lantmäteriet kommer under senare delen av 2015 att sluta tillhandahålla programvaran Kartex och tillhörande RIK-format."

Naturligtvis vore det bra om vi kunde kombinera dessa typer av kartor med de äldre historiska kartorna som DIS erbjuder. När Lantmäteriet började digitalisera kartorna och marknadsföra dem var koordinatsystemet RT90. Senare, från runt år 2007, gick man över till koordinatsystemet SWEREF99 TM även för

en del av cd-produkterna. Det är kartorna i RT90 som vi fokuserar på här.

Rädda RIK-kartor till Disgen

Sverigekartan kan du hämta på DIS webbsida. Kartan är uppdelad i överlappande länskartor som redan är färdigpaketerade för import i DISGEN.

Exemplet i denna artikel är den gröna Terrängkartan över Gotland på ca 27 Mb. De övriga länskartorna i denna serie är betydligt större – upp till över 500 Mb.

Verktygen som du behöver för att göra om RIK-filerna är alla tillgängliga utan kostnad.

- Programmet ShapeUp (se www.ni-lione.com) med tillägget (plug-in) för RIK-filer.
- Ett bildprogram, t.ex. programmet PhotoFiltre (se <http://photofiltre.se/softonic.com>), för eventuell retusch av enstaka kartbilder.
- Ett kalkylark med ett makroprogram från DIS (se www.bjorgnj.se/DISGEN-kartor/#faq-rik) för programmet Calc i Libre Office.

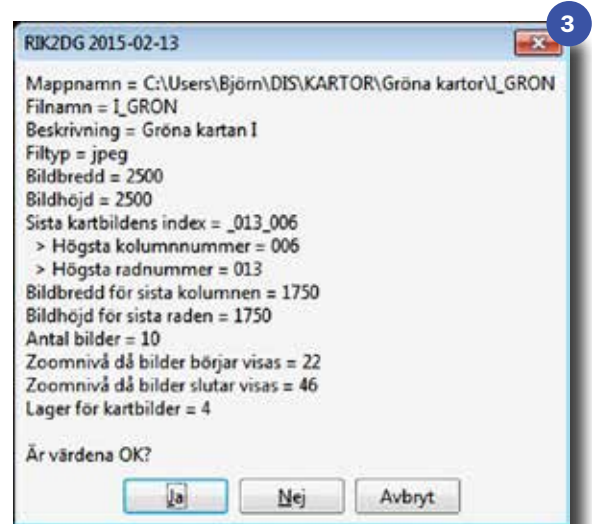
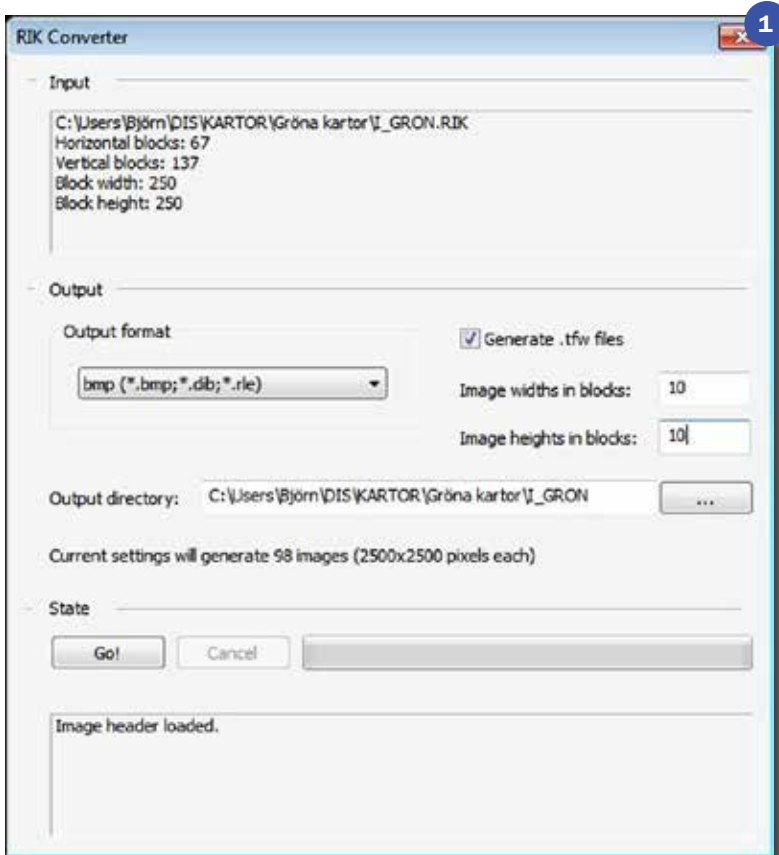

Bild 1. Dialogrutan i ShapeUp för RIK-konverteringen ger dig information om kartans storlek och hur du väljer att dela upp kartan och ser till att också få tfw-filer för delbilderna. 2500 x 2500 punkter är lämplig storlek på en delbild för Disgen.

Bild 3. Dialogen i makrot RIK2DG, som ligger i kalkylarket, ställer frågor om de visade egenskaperna.

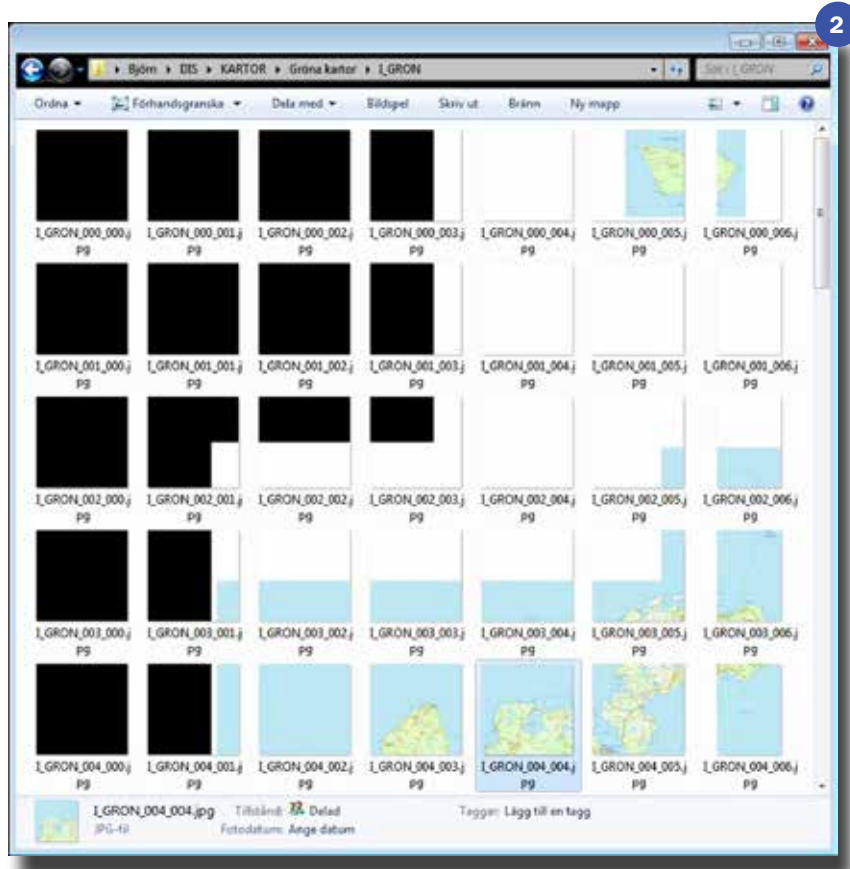

Bild 2. Med delkartorna som miniatyurer och med alla delbilderna med samma första index på en rad, kan du tydligt se hur kartan är indelad och vilka delbilder som är av mindre intresse. Ta bort/flytta undan motsvarande tfw-filer. Måla vid behov i lämplig fyllnadsfärg (här t.ex. havets färg), eller gör överflödiga ytor transparenta i Disgen med RGB-nyansen 255, 0, 255.

» Lantmäteriet kommer under senare delen av 2015 att sluta tillhandahålla programvaran Kartex och tillhörande RIK-format. «

ShapeUp-programmet använder du för att klippa upp den stora kartan över Gotland i ett antal småkartor vars storlek anpassas för DISGEN. Programmet skapar också en s.k. worldfil (.tfw) för varje delkarta, som innehåller uppgifter om kartbildens läge i koordinatsystemet och bildens skala, d.v.s. hur stor yta bilden täcker på sin plats på kartan.

Med dessa delkartor och worldfiler kan du sedan med makroprogrammets hjälp bygga ett kartpaket som används vid importen i DISGEN.

Så här gör du i korthet

1. Hämta och installera ShapeUp med tilläggsmodulen RIK Converter och paketet LibreOffice.
2. Hämta kalkylarket RIK2DG.
3. Klipp upp RIK-kartan i lämpligt stora delar med hjälp av ShapeUp. I RIK-konverterarens dialogfönster ser du hur stor din RIK-fil är och hur många block den är indelad i (se bild 1). Här anger du vilket bildformat du vill ha, för DISGEN väljer du jpeg eller bmp. Du anger också hur stora dina delbilder skall vara och var dessa skall placeras. Utöver delbilderna hamnar här också worldfilerna, en för varje delkarta.
4. Öppna kartmappen med kartbilderna som miniatyurer (se bild 2). Identifiera överflödiga och ointressanta delkartor och ta bort, eller flytta undan, motsvarande worldfiler. Du kan låta kartbilderna ligga kvar om du vill – den kommande paketeringen baseras på de worldfiler som ligger kvar i mappen.
5. Retuschera de delkartor som har viktiga kartdelar men också störande ytor genom att radera de senare och sedan måla de tomma ytorna med RBG-färgen 255, 0, 255 – det är den färgkulör som gör dessa ytor genomskinliga = osynliga i DISGEN.
6. Starta makrot i kalkylarket och besvara ett antal frågor (se bild 3) om bl.a. RIK-filens storlek och uppdelning. Om du valt filtypen jpeg vid uppklippningen med ShapeUp kommer makrot att byta filtyp på dessa filer till jpg. DISGEN gillar nämligen bara filtypen med 3 bokstäver: jpg. När makrot har jobbat färdigt finns på din kartmapp paketfilen (.dgg) för dina utvalda delkartor tillsammans med alla kartfilerna och de kvarvarande worldfilerna.
7. Sista steget är att importera de valda delkartorna till DISGEN. Dessa kopieras då till DISGENS datamapp DgMap. Med Lagerpanelens inställning "Visa kartdata" påslagen i kartfönstret ser du var dina nya kartblad hamnar (se bild 4). Du kan nu välja och visa de olika delkartorna som speglar hur din hembygd ser ut "idag" (se bild 5).
8. Använd gärna DISGENS möjlighet att visa två samtidiga synkroniserade kartfönster och jämför dina hemtrakter med olika kartor sida vid sida (se bild 6). Du kan då se hur gårdsmiljöerna ändrats: nya tomtränser, ändrad markanvändning, ny bebyggelse, nya vägar m.m. Ändrar du kartans läge och zoomnivå i kartfönster 1 så följer kartan i fönster 2 nu med. Musmarkörens läge i kartfönster 1 syns också som ett kors i det andra kartfönstret.

Om du sedan stänger ortpanelen och lagerpanelen kan du skriva ut en sida med två bilder. De olika bilderna kan visa de två kartorna du just studerat. I

utskriftsinställningarna anger du vilket kartlager som skall skrivas ut i resp bild.

Eftersom denna artikel inte ger dig alla detaljanvisningar, hittar du mer information på webbsidan där du hittade kalkylarket, www.bjornqj.se/DISGEN-kartor/#faq-rik. Här kan du ladda ner en handledning med steg-för-steg-anvisningar för alla momenten.

Hur du tar hand om kartor i SWE-REF 99 TM kommer också att dokumenteras på min webbsida efter hand. Så håll lite koll på sidan även i fortsättningen!

Lycka till med dina RIK-filer i DISGEN! Glöm inte att kolla med Lantmäteriet om upphovsrätt och nyttjandavgifter för kartorna innan du publicerar dem i tryckt form eller lägger ut dem på nätet. 🌳

Bild 4. Efter importen av kartpaketet indikeras de utvalda delbladens lägen på kartan, om "Visa kartdata" är förböckat i Lagerpanelen i Disgens kartfönster.

PRESSTOPP!

Vid årets kartdagar, *Position 2015*, på Stockholmsmässan i Älvsjö den 17–19 mars, släppte Lantmäteriet följande pressmeddelande: "Lantmäteriet släpper småskalig kartinformation fri", läs mer på www.lantmateriet.se > *Nybeter*. Detta öppnar nya möjligheter att fritt få använda en del av de omnämnda RIK-kartorna efter den 1 januari 2016.

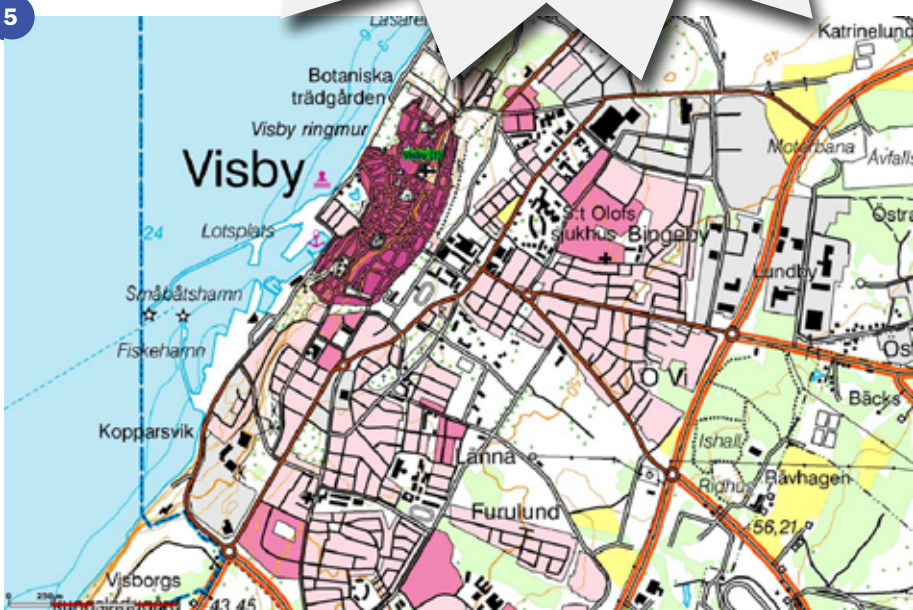

Bild 5. Här ser du Visby med optimal bildkvalitet (zoomnivå 31).

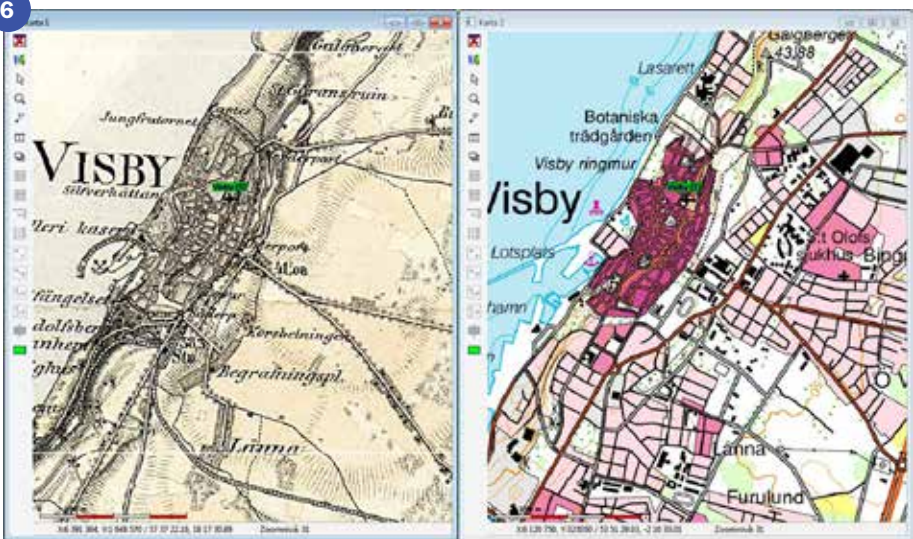

Bild 6. Här ser du Visby i Generalstabskartans form parallellt med den gröna terrängkartan. Låt de två kartfönstren vara synkroniserade (markera detta i lagerpanelen hos Karta 1). Peka, flytta, zooma i Karta 1 och du manövrerar samtidigt Karta 2!

Är du en pedagogisk släktforskare?

Dis söker dig som vill göra instruktionsfilmer för våra hjälpmedel för släktforskning. Vi utvecklar på flera fronter och vill ha kontakt med personer med intresse och erfarenhet av att skapa videosekvenser om hur man arbetar med en programvara eller visa på möjliga lösningar på olika problem.

I grunden har du förstås intresse för släktforskning. Därutöver intresse att bidra med att utbilda i Dis produkter. Aktuella produkter är för närvarande Disgen, Disbyt, Dispos, RGD samt några nya verktyg.

Oavlönat arbete, men spännande och intressant, där man har flexibel arbetstid och jobbar i sin egen takt. Du får också möjlighet att samarbeta med andra med samma intresse och sist, men inte minst, vara med och påverka produkterna.

Hör av dig till christer@dis.se och berättar mer om dig själv och hur du vill bidra. Läs mer på www.dis.se > Lediga jobb.

Släkttrim

Trimma din släktforskning

SEDAN BÖRJAN AV ÅRET ÄR EN "BETA-VERSION" AV PRODUKTEN *Släkttrim* tillgänglig för medlemmarna. Släkttrim är en delprodukt i RGD-projektet. Släkttrim är tillgänglig via internet, med självbetjäning där forskningsunderlaget laddas upp med en datafil i Gedcom-format. Det huvudsakliga syftet är att höja tillförlitligheten i den egna forskningen genom dels indatakontroller (dubletter, kön, namn, orter med flera) och dels indikerade avvikelser vid jämförelse (matchning) med annan forskning – för närvarande en annan forskares Gedcom-fil och senare även mot RGD:s huvuddatabas, som är under utveckling.

Det första steget är att analysera de indikationer om potentiella felaktigheter, som erhålls efter indatakontrollerna. Underlagen visar på avvikelser beträffande namn, orter och kön samt potentiella dubletter. Efter bearbetning av dessa underlag och korrigering i ursprungsforskningen läses en rättad Gedcom-fil in. Proceduren med indatakontroll upprepas. När resultatet är tillfredsställande tar nästa steg vid: Jäm-

förelse med en annan Gedcom-fil eller RGD:s databas.

För att åstadkomma en hög tillförlitlighet i matchningen sker jämförelserna familjevis; en familj i det ena underlaget jämförs med en potentiellt matchande familj i det andra underlaget. Det räcker att en person, som registrerats mycket detaljerat i båda underlagen, identifierar en potentiellt gemensam familj. Vid lägre precision på indatauppgifter kan flera gemensamma personer i båda underlagen sammantaget indikera en potentiell matchning.

Vid analys av matchningsresultatet för en familj indikeras en rad potentiella avvikelser, som inte går att upptäcka vid analys av en enskild individ. Exempel är fel partner, "relationsdubletter", barn i fel familj, fel förälder/rar, olika namn, olika datum. En vanlig relationsdublett är när syskon registrerats vid skilda tidpunkter och även en registrering av föräldrarna (kanske enbart med sina namn) skett vid båda tillfällena. På så sätt har då bildats dubletter i den egna forskningen.

Vidare är det möjligt – när alla indikerade avvikelser i matchningen åtgärdats

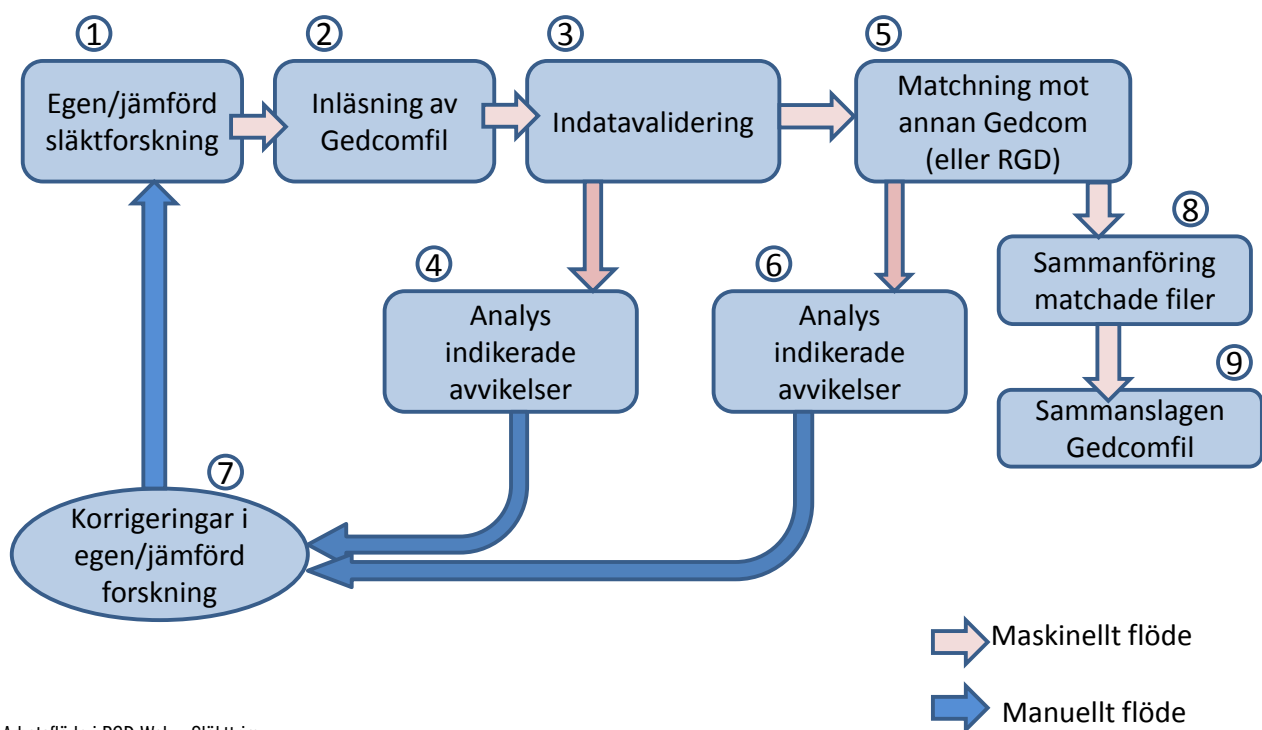
– att slå samman dessa två forskningsunderlag till ett gemensamt forskningsunderlag samt att exportera det sammanslagna resultatet i Gedcom-format.

Genom att redan nu låta medlemmar använda Släkttrim har vi fått viktig återföring kring produkten samtidigt som grundfunktionerna gett medlemmarna indikationer på potentiella avvikelser, som kunnat korrigeras i den egna forskningen.

Varför använda Släkttrim?

DIS vill erbjuda dig som medlem ett effektivt verktyg för att kontrollera din egen släktforskning med avseende på formella fel liksom på avvikelser vid jämförelse med en annan släktforskare eller (senare) med RGD:s databas. De tester vi gjort på autentiskt forskningsmaterial visar att felfrekvensen trots stor noggrannhet är större än de flesta forskare föreställer sig.

Nästa gång du skickar in ett bidrag till DISBYT eller RGD har ju ditt forskningsunderlag en mycket högre tillförlitlighet vilket gagnar tilltron till dessa gemensamma databaser. DIS vill härige-

Arbetsflöde i RGD-Web - Släktrim.

nom bidra till att höja den sammanlagda tillförlitligheten i svensk släktforskning. Det är just av den anledningen vi vill att så många som möjligt redan nu testat Släktrim och trimmar sin egen forskning oberoende av om du skickar in ett bidrag till DISBYT eller RGD. Vi är medvetna om att förbättringar och kompletteringar kommer att införas i Släktrim för att förbättra produkten och förenkla hanteringen. Men, det som är rättat är rättat!

Gedcom-filer från en grupp

Det är även möjligt att ladda upp Gedcom-filer från en grupp av släktforskare med gemensam forskningsinriktning (överlappande individer) på ett och samma användarkonto. Det är då möjligt att jämföra dessa filer parvis i alla relevanta kombinationer. På så sätt ökar möjligheterna att finna avvikelser, eftersom de sammanlagda överlappningarna (visserligen i flera steg) jämförs med varandra. Detta är en variant, som kan tillämpas till dess RGD:s huvuddatabas tagits i drift. Då sker jämförelsen i stället med den aktuella databasen. Detta har

testats av Borås Släktforskare (BSF) i ett pilotfall med mycket positiva, men avslöjande, erfarenheter. Se separat artikel.

Testa Släktrim genom att logga in som gäst på: <http://rgd.eit.lth.se:8085/login>.

Ytterligare information om Släktrim finns i DIS Forum under följande länk: <http://forum.dis.se/vb/showthread.php?1655-Slaktrim-trimma-din-slaektforskning>.

Arbetsflödet i Släktrim

Kort förklaring till sifferhänvisningarna:

1. Egen släktforskning. Representerar den egna släktforskningen i valfritt släktforskningsprogram.
2. Inläsning och validering i Släktrim.
3. Validering med avseende på dubletter, namnavvikelser/kön, orter och vissa andra uppgifter.
4. De indikerade avvikelserna analyseras och i förekommande fall sker korrigering i den egna forskningen. Efter genomförda korrigeringar skapas en ny Gedcom-fil och inläsning/validering initieras på nytt.
5. När indikerade avvikelser korrigerats och moment 1–4 genomförts med

två forskares Gedcom-filer kan dessa jämföras med varandra (matchning). Jämförelserna sker familjevis för att fånga upp avvikande familjebilder. Matchningsresultatet kan därefter analyseras i flera detaljsteg.

6. Analys av indikerade avvikelser. I förekommande fall rättas ursprungsforskningen antingen för den jämförda eller för den jämförande Gedcom-filen. När alla eller en viss mängd avvikelser bearbetats och korrigerats i ursprungsforskningen kan nya Gedcom-filer tas fram och moment 1–5 upprepas tills resultatet är nöjaktigt.
7. Korrigeringar i den egna forskningen enligt beskrivning under 4 och 6.
8. De två matchade Gedcom-filerna kan sammanföras till en gemensam Gedcom-fil, där uppgifterna i de två filerna kompletterar varandra och vävs samman.
9. Gedcom-filen över de sammanslagna uppgifterna kan därefter överföras till den egna datorn som ett dokument i Ged-format. 🗑️

Borås Släktforskare testar Släktrim

Rolf Carlsson
hjalmo114@hotmail.com

SOM EN PILOTSTUDIE HAR BORÅS SLÄKTFORSKARE (BSF) TESTAT FUNKTIONERNA I Släktrim. I testgruppen ingår ca 10 medlemmar i BSF med tonvikt på sin forskning i och omkring Borås men även med spridning i andra geografiska delar av Sverige och utlandet.

Gruppen har haft en stark ambition att kunna höja tillförlitligheten i den egna forskningen. Ett gemensamt användarkonto har skapats och alla deltagare har laddat upp sina forskningsunderlag på detta konto. Alla deltagare har tillgång till användarnamn och lösenord och kan på så sätt i egen takt bearbeta sina potentiella avvikelser. Systemet möjliggör att flera personer samtidigt är inloggade på samma användarkonto.

Sammantaget är det totala antalet individer hos deltagarna närmare 300 000 personer med avsevärda överlappningar.

Arbetsgång och metodik

Varje deltagare har laddat upp sin forskning och erhållit indikationer på avvikelser från indatakontrollerna via föreningsens e-postadress. En administratör i gruppen har sedan fördelat avvikelserna till respektive deltagare för åtgärd.

Inledningsvis krävde utfallet av indatakontrollerna avsevärda arbetsinsatser i form av analys och åtgärder i den egna forskningen. Ett avsevärt antal indikationer avseende dubletter, kön, namn och orter behövde kontrolleras av de

flesta. Därefter tog de parvisa jämförelserna vid och nya former av indikerade avvikelser kom fram. Eftersom dessa många gånger var relationsrelaterade kunde såväl analys som åtgärder bli arbetskrävande. En hel del bilaterala diskussioner uppstod och nya grupper av gemensamma anor kunde upptäckas.

Hela gruppen samlades till ett gemensamt arbetsmöte under medverkan av undertecknad från RGD-projektet.

I princip har alla konflikter i matchningsresultatet kunnat redas ut för att sedan korrigeras i ursprungsforskningen.

Resultat

Gruppen är som helhet mycket tillfredsställd med resultatet och inser att de upptäckt en lång rad felaktigheter som inte skulle ha kunnat upptäckas med konventionella kontrollmetoder. En erfarenhet är att det finns ett ganska stort antal poster att kontrollera och rätta – många blev överraskade av såväl omfång som komplexitet. Ödmjukhet i analysarbetet är nog en viktig ingrediens.

Gruppen ser ytterligare möjligheter som kan uppkomma i samband med inrapportering till, och jämförelse med, RGD:s databas.

Några citat från gruppdeltagare

- Att få reda på avvikelser, som jag trots ihärdigt arbete tidigare inte kunnat upptäcka.

- Kunnat jämföra mitt material med flera forskare, där vi har gemensamma anor.
- Har fått mitt material mer säkerställt.
- Viss tveksamhet att bidra med min forskning i RGD:s databas.
- Ser fram emot att medverka med min forskning vid uppbyggnad av RGD:s databas.
- Fler avvikelser upptäckts vid jämförelse med flera forskare
- Är övertygad om att RGD:s databas, rätt använd, kan bli till stor nytta.
- Kunnat komplettera min forskning med hittills okända individer och relationer.

Bilda en "Släktrim-grupp"

Vill du ha mer information kring ett potentiellt grupparbete liknande det hos BSF, så hör gärna av dig till mig, Rolf Carlsson, hjalmo114@hotmail.com.

Du kan kontakta Borås Släktforskarförening, www.boraslaktforskare.se, på adm.bsf@telia.com. 🐣

Classic Shell GÖR WINDOWS 8 ENKLARE

TORGNY LARSSON HAR SKRIVIT ETT PAR UTMÄRKTA ARTIKLAR OM Windows 8, ett omdiskuterat operativsystem. Det verkar som om Microsoft velat göra något som fungerar som en surfplatta eller smartphone, kanske mer byggt för pekskärmar. Detta har gett starka reaktioner på marknaden och många Windows-användare känner sig vilsna när de kommer in till den nya startskärmen. Företagen har i stor utsträckning nobbat det nya operativsystemet och Mac-försäljarna ler i mjugg. Nu i år kommer Windows 10 som kommer att erbjuda en återgång till kända rutiner.

Precis som Torgny Larsson skrivit i en av sina artiklar innebar uppgraderingen Windows 8.1 att man nu kan komma direkt till skrivbordet vilket innebär en lättnad. Problemet är fortfa-

rande att Windows 8–8.1 inte tycker om program, man vill att allt ska vara appar.

För de som vill kunna se alla sina program, även de som inte har länkar på skrivbordet, har saknaden efter den gamla startmenyn varit stor.

Det finns en bra och elegant lösning på detta problem, ett litet program som heter *Classic Shell*. Detta är ett välbeprövat program utan några kända nackdelar och det är gratis. För mig personligen kändes det oerhört bra att kunna återgå till fungerande arbetsflöden.

Classic Shell laddas ner från www.classicshell.net. Installationen är mycket snabb och lättbegriplig.

Som framgår av bilden till vänster finns det en enorm mängd inställningar man kan labba med, men allt man egentligen behöver finns under den första fli-

ken, *Startmeny Stil*. Där kan man välja utseende på sin startmeny. Väljer man "Windows 7 stil" kan det se ut som på bilden till höger.

Programmet är som framgått mycket enkelt att installera och sedan en tid tillbaka talar det även svenska. När programmet väl är installerat märks det överhuvudtaget inte, slöar inte ner datorn eller något liknande, och tar bara 16 Mb på hårddisken.

Alla Windows 8-specifika delar som t.ex. den nya startskärmen är fortfarande tillgängliga, drar man musen neråt till höger på skärmen kan man välja startskärmen där. Den finns också, som framgår av bilden, som ett val i startmenyn.

Tycker man inte om programmet är det bara att avinstallera. Lycka till! 🐼

Hitta militärerna i släkten

Merite Förteckning.

Närliggande till indikatorerna L1 = 2009.	Första tillkomst tillräns. År = 2009.	Text
1163 Augu. Stå den 30 Capitaine Lieutenant.	1755. Nov. 29 Hösten. Skiffen. 1755 Augu. 9. Lieutenant.	Åhr 1732. Sångagerade mig till Volonteur vid Stockholms Skolen, sedan jag ifrån 1732 gjordt åtskillige resor till sjöf från Stockholm till Bardou och Frankrike med Kerr Capitaine Lieutenanten Lantwigh. Spanisk krigst angagerade mig som Artillerist, och Continuerade med Coopsvardie Skiffert till år 1730, då jag i konge. 1731. var med på Skiffen för Kerrs öfverfördes till Livorno, nu warande hening af Skiffet. 1732. Bewistade ärofringen af Oran i Afrika, sedermera på hretutning emot Turkarne till 1732, århöll då min klarening och hem ligen första gången. 1734. Ser för Skiffen från Götterberg med Coopsvardie Capitain Thomas Blom till Portugall, och efter hretutningen 2 ^{da} gången begaf mig åter. 1735 till Utrikes kender på Kalland och England gisom, till år 1744, hvarest jag i konge Engelska krigs kender, under Kerr Amiralen Verrens Comanda, bewistade pållagverne som förelöpte i Västindien, och hretutning jag med Skiffet Skiffen från till England, samt sedan uppa begisran århöll Utrikes gisom Kerr Ersvorjer Reningwicht. 1744. Begaf mig till Skiffet Kunter till Caps i Trinidade, och fick efter åtskillige drubbningar. Hiser. Sedan utkast mig vara utestulen af Kullan, föredelst felande underkastelser om mill vifanden, sedan jag till Spanien och Medelhafret, sedan jag gjordt Lieutenant kender i land. Etschadrens Skiffverke, hvarest i September föredelst af Kerr Amiralen till det siska manskapets öfverfende och värdande, som från Götterberg under nu warande Comandeur Capitain och Lieutenants Kalland, hvarest jag till Kommander med Infanteri, och sedan år på Skiffet Skiffen tillhållna under resor till Kommander med Kavalleri. 1744. Begaf mig till Skiffet Kunter till Caps i Trinidade, och fick efter åtskillige drubbningar. Hiser. Sedan utkast mig vara utestulen af Kullan, föredelst felande underkastelser om mill vifanden, sedan jag till Spanien och Medelhafret, sedan jag gjordt Lieutenant kender i land. Etschadrens Skiffverke, hvarest i September föredelst af Kerr Amiralen till det siska manskapets öfverfende och värdande, som från Götterberg under nu warande Comandeur Capitain och Lieutenants Kalland, hvarest jag till Kommander med Infanteri, och sedan år på Skiffet Skiffen tillhållna under resor till Kommander med Kavalleri. 1744. Begaf mig till Skiffet Kunter till Caps i Trinidade, och fick efter åtskillige drubbningar. Hiser. Sedan utkast mig vara utestulen af Kullan, föredelst felande underkastelser om mill vifanden, sedan jag till Spanien och Medelhafret, sedan jag gjordt Lieutenant kender i land. Etschadrens Skiffverke, hvarest i September föredelst af Kerr Amiralen till det siska manskapets öfverfende och värdande, som från Götterberg under nu warande Comandeur Capitain och Lieutenants Kalland, hvarest jag till Kommander med Infanteri, och sedan år på Skiffet Skiffen tillhållna under resor till Kommander med Kavalleri.

Prova gratis*)
i en vecka!

Gå till www.arkivdigital.se/kod/DS1501
Erbjudandet gäller till 31 maj 2015 (enbart nya kunder)

*) Du betalar ingenting och förbinder dig inte till något. Efter en vecka avslutas abonnemang utan att du behöver göra någonting.

Meritförteckningar, flottan F1:5 (0-9999) Bild 240 (AID: v750488.b240, NAD: SE/KrA/0509)

1732. Bewistade ärofringen af Oran i Afrika...

Kaptenlöjtnanten Carl Caméen (1711–75) var en sjömilitär som hade varit med om mycket. Redan 1722 – som 11-åring – gjorde han sin första sjöresa, till »Bardou» (Bordeaux) i Frankrike. Som 19-åring kom han i spansk tjänst och kryssade som artillerist mot turkarna. Sedan fortsatte äventyren. Han bewistade erövringen av Oran i Afrika, reste till Portugal, var i engelsk och holländsk tjänst och deltog i sjöattacker i Västindien.

Allt detta – och mycket mer – får vi veta genom den meritförteckning han skrev i Karlskrona många år senare, 1764, och som ännu finns bevarad. Nu finns den dessutom fotograferad och kan läsas tillsammans med tusentals andra meritförteckningar hos ArkivDigital.

Alla har militärer i släkten. Indelta soldater, ryttare och båtsmän, säkert också en och annan underofficer och kanske någon kapten som togs tillfångavid Poltava och tvingades tillbringa ett antal år i Tobolsk eller annan avlägsen ort i Sibirien.

Det finns ett fantastiskt källmaterial som berättar om alla dessa människor som tjänstgjort inom den svenska krigsmakten, framför allt olika typer av militära rullor och meritförteckningar.

Med ett abonnemang hos ArkivDigital får du tillgång till tusentals volymer där du kan leta efter dem och deras öden, både i krig och fred.

Det kan bli en resa som kan sluta var som helst. Kanske i Västindien, kanske i Afrika...

Läs mer på www.arkivdigital.se

ArkivDigital
Din nyckel till historisk kunskap

ArkivDigital digitaliserar historiskt källmaterial med nyaste teknik och tillhandahåller bilderna via internet åt historiker, släkt- och hembygdsforskare och andra intresserade. Bolaget startade 2005 och har ca 35 anställda och 370 aktieägare.

Svar på insändaren "Utbildning för nya Disgen" i nr 107

DIS policy är fortfarande att all utbildning görs av regionföreningarna, även när det gäller DISGEN. Vi har under åren gjort olika försök att samordna i linje med frågeställarnas önskemål utan att nå ända fram. På senare år har vi valt en annan väg nämligen att genom samarbeten göra olika utbildningsmaterial tillgängliga för alla regionföreningar.

Vi har t.ex. nyligen fått en gåva av Bengt Kjollerström, som omfattar hans koncept och material för distansutbildning, och utbildare från regionföreningarna har träffats för att förbereda

införandet. Sedan ett par år tillbaka har DIS också ett samarbete med DIS-Bergslagen för att göra deras kursmaterial i DISGEN 8.2 tillgängligt för alla andra regionföreningar.

Vi brukar ge regionföreningarnas utbildare möjlighet att vara betatestare av DISGEN av två skäl. Dels för att tidigt kunna ge synpunkter på lösningar och funktioner som kan vara svåra att förstå eller pedagogiskt förklara. Dels för att tidigt få insikt i kommande version för att kunna modifiera sitt utbildningsmaterial. Vi kommer att göra på motsvaran-

de sätt även i år. Dessutom kommer jag att ta kontakt med de utbildningsansvariga i regionerna och se hur behovet och intresset av samarbete kring kommande DISGEN ser ut.

Vi planerar att förbättra vår webb med råd och tips. Vidare hoppas och tror vi att vår nya handledning och inbyggda hjälp ska ge gott stöd för såväl användare som utbildare och göra användningen av DISGEN till en trevlig upplevelse.

CHRISTER GUSTAVSSON
Verksamhetsledare, Dis

Support till användare av RGD

Tillsammans med att vi utvecklar process och system för RGD behöver vi bygga upp en supportgrupp för de medlemmar som medverkar med forskningsbidrag.

Den viktigaste färdigheten är **erfarenhet av släktforskning** samt kännedom om något eller några av de vanligaste släktforskningsprogrammen. Vidare en känsla för **noggrannhet** i släktforskning samt **tålmod** att utreda tveksamheter i relationer och sakuppgifter, som uppkommer vid jämförelse av flera forskares resultat.

Hör av dig till christer@dis.se och berätta mer om dig själv och hur du vill bidra.
Läs mer på www.dis.se > Lediga jobb.

Du får exempelvis:

- Inledningsvis medverka i processutformning och skapande av en initial databas för introduktionstillfället.
- Ta hand om inkommande forskningsbidrag, genomförande av indatavalidering, matchning och sammanslagning/uppdatering av databasen.
- Tillsammans med uppgiftslämnare analysera utfallet av indatavalidering och matchning och bistå med förslag på korrigerande åtgärder.
- Ta hand om och realisera korrigerings av sakuppgifter eller relationer i databasen.
- Stimulera uppgiftslämnaren att höja tillförlitligheten i sin egen forskning genom att där genomföra de korrigeringar som framkommer i analyserna.

Målet är att så långt det är möjligt automatisera processen och att de manuella insatserna koncentreras till de fall där motstridiga uppgifter finns.

Oavlönat arbete, men spännande och intressant, där man har flexibel arbetstid och jobbar i sin egen takt. Du får också möjlighet att samarbeta med andra med samma intresse och sist, men inte minst, vara med och påverka produkterna. Vi behöver flera, som var och en deltar med sin kunskap, till att skapa bra hjälpmedel för våra användare.

Var med och skapa en helt unik produkt med i första hand medlemsnytta (höja tillförlitligheten i den egna forskningen) och i andra hand byggs en referensdatabas över Sveriges historiska befolkning upp. Hög tillförlitlighet i den egna forskningen möjliggör en hög tillförlitlighet i den gemensamma databasen.

Avlidna Dis-medlemmar

845	Jan Östgård, Pixbo	14161	Tore Pettersson, Katrineholm	31132	Hans Carlsson, Linköping
1828	Bengt Mellgren, Torslanda	16241	Ove Fahlkvist, Sundbyberg	31177	Siv Janemalm, Ludvika
2164	Sven Stavhagen, Bua	16620	Jerker Tillgren, Märsta	32416	Staffan Lindeberg, Linköping
4148	Bengt Lidbeck, Västra Frölunda	17796	Rolf Lindström, Sävar	32901	Owe Karlson, Filipstad
4434	Göran Fromell, Jönköping	18577	Bengt Östbom, Lycksele	33048	Philip Canborn, Sundbyberg
4578	Björn Rutberg, Hässelby	18693	Sören Wijk, Ursviken	33074	Inger Eliason, Gråbo
4744	Bo Lindblad, Norrköping	19008	Berndt Westin, Falun	33507	Bertil Lundström, Upplands Väsby
5277	Olof Gustaver, Kista	19223	Sven-Arne Gustafsson, Taberg	33664	Nils-Bertil Berenberg, Värnamo
5314	Lars Sjöquist, Eskilstuna	19361	Börje Angelstrand, Falkenberg	33737	Lars Nordstedt, Trelleborg
5359	Mats Hallgren, Skövde	19745	Nils-Olof Wall, Hallstahammar	33914	Alf Olofsson, Nyhamnsläge
5796	Sune Zetterlund, Eskilstuna	19878	Kenneth Bruhn, Säfte	34320	Börje Petersson, Linköping
5950	Gert Bessing, Helsingborg	20030	Roland Ångerud, Ludvika	34879	Ebbe Ohlsson, Oxie
7321	Per-Åke Olsson, Uddevalla	20631	Christina Vigre, Teckomatorp	34941	Jan Eriksson, Lidingö
7419	Ingemar Larsson, Värnamo	20695	Hasse Lindqvist, Karlskrona	35716	Christina Lindqvist, Örskälljunga
7509	Lena Svenninger, Malmö	21607	Elisabeth Dahlstedt, Norrköping	36645	Lars Persson, Älvsjö
7954	Christer Andersson, Tibro	21715	Stig Holmström, Bankeryd	37347	Roland Sundström, Örnköldsvik
8630	Laila Andersson, Kävlinge	21736	Lars Erik Bolding, Lidingö	37875	Lennart Sundin, Lidingö
9051	Christina Kjellson, Solna	23136	Arne Flodin, Enköping	38949	Stig Viklund, Valbo
9245	Magnus Rydstrand, Linköping	24258	Anders Truvé, Norrtälje	39683	Axel Johansson, Arboga
9408	Marianne Jönsson, Ystad	25782	Bengt Lyrberg, Tullinge	43149	Barbro Häggblom, Nossebro
9738	Göthe Anderson, Malmö	26088	Eva Sundholm, Farsta	43190	Sven-Erik Larsson, Västervik
10443	Ella Stållåker, Näsviken	26298	Åke Edlund, Habo	43256	Jan-Erik Eliasson, Göteborg
11036	Sven-Eric Alpteg, Huskvarna	27243	Sven-Ove Hansson, Staffanstorps	43358	Kaj Persson, Falköping
11267	Karin Hultgren, Karlskoga	27450	Åce Georg Dahl, Enskede	43372	Ingvar Rosenberg, Tyresö
11753	Jan Nilsson, Kristianstad	28615	Göran Olsson, Kramfors	43935	Barbro Thorstensson, Fjällbacka
12074	Nils Patriksson, Överlida	29560	Ulf Jönsson, Vellinge	46754	Siv Frisell, Linköping
12115	Nils Emanuelsson, Stenungsund	29832	Jan-Erik Lundin, Ludvika	48083	Evan Severinsson, Habo
12189	Arne Olsson, Partille	29887	Berit Wersén, Skara	48360	Kerstin Nyhlén, Surahammar
12601	Stig Segernäs, Karlskrona	30154	Ingvar Chronwall, Märsta	49961	Kaisa Hansen, Upplands Väsby
13342	Annika Dyrsch, Oskarström	30211	Olle Hakelius, Enköping	50309	Mårten Bragée, Osby
13566	Thore Widén, Arvika	31026	Håkan Ljungdahl, Kungälv	50922	Lars Käll, Ringarum
13844	Karl-Axel Björklund, Borgholm	31098	Ann Lena Andersson, Stockholm		

Medlemsbeställningar

Medlemmar kan beställa från Dis på vår hemsida www.dis.se > Butik eller genom att ringa Dis kansli på telefon 013-149043. Betala i förskott till Dis plusgirokonto 14033-5.

Ange alltid medlemsnummer och vilken vara det gäller. Porto ingår i priserna om annat ej anges. Ring Dis kansli vid frågor!

Disgen

- Disgen 8.2d 750 kr
- Uppgradering 350 kr
(uppgradering från Disgen version 8.1 eller äldre)

Vill man köpa en uppgradering för 350 kr krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av Disgen. Saknas oavbrutet medlemskap får man köpa en 8.2d för 750 kr för att uppgradera sig.

Kartor till Disgen

- Generalstabskarta syd (dvd)
- Generalstabskarta nord (dvd)
- Häradsekonomiska kartan Östergötland (dvd)
- Häradsekonomiska kartan Västmanland (dvd)
- Häradsekonomiska kartan Örebro län och södra Dalarna (dvd)
- Häradsekonomiska kartan Värmland, norra delen (dvd)
- Häradsekonomiska kartan Värmland, södra delen (dvd)
- Häradsekonomiska kartan Stockholms län (dvd/usb)
- Häradsekonomiska kartan Södermanlands län (dvd/usb)
- Häradsekonomiska kartan Uppsala län (dvd/usb)

Cd/dvd-skivor

pris per styck

- Begravda i Sverige, version 2 (dvd) 500 kr
- Häradsekonomisk karta (dvd) 250 kr
- Svenska ortnamn (dvd) 200 kr
- Sveriges befolkning 1880, 1890, 1900, 1970, 1980 och 1990. (dvd) 500 kr
- Sveriges dödbok 1901-2013 (dvd/usb) 495 kr
- Sveriges historiska stadskartor (dvd) 250 kr

För usb tillkommer 50 kr per usb. Porto tillkommer med 30 kr oavsett antal skivor.

Släktforskarförbundets handböcker

1. Emigrantforskning 200 kr
(Anna-Lena Hultman & Ted Rosvall)
2. Fader okänd 200 kr
(Elisabeth Reuterswärd) *få exemplar kvar*
3. Kartforskning 200 kr
(Karl-Ingvar Ångström & Björn Johansson)
4. Soldatforska! 230 kr
(Lars Ericson Wolke)
5. Smedforska! 220 kr
(Ulf Berggren)
6. Vägen till dina rötter 215 kr
(Ewa Nilsson)
7. Anor från landsvägen 225 kr
(Bo Lindwall)

Porto tillkommer med 50 kr oavsett antal handböcker.

Andra böcker

- Läsebok för släktforskare (Henrik Anderö & Elisabeth Thorsell)
Pris: 115 kr
- Släktforskning - vägen till din egen historia (Elisabeth Thorsell)
Pris: 220 kr

Porto tillkommer med 50 kr oavsett antal böcker.

Äldre nr av Diskulogen

- I mån av tillgång 20 kr/nr

Dis-pin

- Dis-pin emalj/ gulmetall 25 kr

Pris: 250 kr per dvd-skiva, för usb tillkommer 50 kr per usb. Porto tillkommer med 30 kr oavsett antal skivor.

Faddrarna har talat om på vilket sätt de vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som *inte* står inom parentes bör användas i första hand. Om det står dag eller kv efter ett telefonnummer vill faddern helst bli uppringd dagtid resp. kvällstid. Faddrarna är listade i postnummerordning.

Sedan förra numret har Robert Mallander i Taberg, Gunnar Jansson i Säffle och Karl-Erik Lerbro i Kinna slutat som faddrar i Disgen. Tack för era insatser!

Jerker Thorell i Uppsala och Håkan Johansson i Västerås är nya Disbytombud och Rickard Samuelsson i Örebro är ny fadder i Reunion.

Disgen/pc Sverige

Fadderlista i postnummerordning

Rolf Ahlinder	Handen	0739-127288		rolf.dfadder@bredband.net
Staffan Bodén	Tullinge	08-7788733	070-5369583	hampus3249@gmail.com
Stig Geber	Uttran	08-53030734		stig.geber@telia.com
Håkan René	Vällingby	08-57974560dag		hakan.rene@gmail.com
Carl-Göran Backgård	Åkersberga	08-54061136		cg@milstolpen.org
Torgny Larsson	Malmö	0707-414018		t.larsson@tele2.se
Bengt Kjällström	Lund	(070-2703944)		bengt@kj2.se
Anders Larsson	Svedala	040-400233		anders@dis-syd.se
Jan Nilsson	Staffanstorps	046-255788kv		fotojanne@bredband.net
Arne Sörlöv	Tving	0721-505333		arne@sorlov.com
Bo Lundgren	Källinge	0457-24413	0735-288825	bo@elmedia.se
Christina Claeson	Göteborg	031-159538kv		ch_claeson@hotmail.com
Kent Lundvall	Uddevalla	0522-74740	0730-97223	k.lundvall@telia.com
Hans Nyman	Sjömarken	033-254075		hansnyman@telia.com
Kristina Andersson	Lidköping	(0510-27093kv)		foreningar.kristina@gmail.com
Hans Gustafsson	Mariestad	0706-849306		hansgu@telia.com
Börje Jönsson	Eksjö	0381-10840		borje.jn@gmail.com
Tor-Leif Björklund	Norrköping	011-130388	0768-130387	torleif.bjorklund@telia.com
Torsten Ståhl	Norrköping	011-148066		totta.stahl@gmail.com
Elisabeth Molin	Havdhem	0498-481377		elisabeth@imolin.se
Stig Svensson	Flen	0157-70138		runeby@telia.com
Bengt Hammarström	Karlskoga	0586-36587		b.hammarstrom@telia.com
Jan Wallin	Örebro	(019-183830)		jan.wallin.orebro@telia.com
Claes Embäck	Gävle	026-192500	0706-416579	CoU@tele2.se
Tony Rödin	Bollnäs	(0703-506304)		tony.rodin@gmail.com
Bodil Orremo	Frösön	063-44666		bodil.orremo@gmail.com
Arne Bixo	Fränsta			arne.bixo.dis@telia.com
Joacim Söderström	Sundsvall	060-155030		joacim.h.soderstrom@gmail.com
Örjan Öberg	Härnösand	0611-22188	070-6534127	orjan@bakskuru.se
Peter Johansson	Örnsköldsvik	0660-375567	070-5648859	peter.johansson-oer@telia.com
Lennart Näslund	Örnsköldsvik	076-8480114		lennart@hsn.nu
Tommy Jacobsson	Umeå	090-32493		tommy.umea@gmail.com
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	070-6164410	laila.tuva@outlook.com
Stefan Wennberg	Seskarö	0922-61315	070-6556433	stefan.vennberg@telia.com

Dis faddrar är en grupp erfarna medlemmar som på ideell basis åtagit sig att dela med sig av sina erfarenheter till andra medlemmar, via telefon och mejl. Det finns inga garantier för att dina problem blir lösta genom att du kontaktar en fadder, eller att du slipper datorrelaterade olyckor. Genom att kontakta en fadder har du förbundit dig

1. att ha tagit en säkerhetskopiera innan samtalet (mejlet)
2. att följa fadderns råd på egen risk
3. att ha samtyckt till att faddern inte kan göras ansvarig på något sätt för eventuella fel, misstag, dataförluster eller annan skada.

Disgen/pc Danmark

Georg Agerby	Brøndby	+45-43965337		g.agerby@jubii.dk
--------------	---------	--------------	--	-------------------

Disgen/pc Finland

Max Forsén	Nämnäs	+358-405857158kv		mforsen@tawi.fi
------------	--------	------------------	--	-----------------

Henrik Mangs	Vasa	+358-500268361kv		henrik.mangs@netikka.fi
--------------	------	------------------	--	-------------------------

Disgen/pc Norge

Knut Egil Hamre	Halden	+47-69176169		keh-dis@online.no
-----------------	--------	--------------	--	-------------------

Alf Christophersen	Songe	+47-94353793		alf.christophersen@medisin.uio.no
--------------------	-------	--------------	--	-----------------------------------

Disgen/Linux

Roy Johansson	Götene	0511-58020	0709-706170	roykleva@gotanet.com
Peter Landgren	Brunskog	0570-53021		peter.talken@telia.com
Thomas Björk	Höör	0413-23458		tb@bytecode.se

Disgen/Mac

Kerstin Bjernevik	Kista	08-7511630		kerstin.bjernevik@bredband.net
Kerstin Olsson	Eslöv	0413-156 97		kerstin@dissyd.se
Sven Olby	Västerås	021-20494		sven.olby@telia.com

Reunion/Mac

Helge Olsson	Anderslöv	0410-20002	0708-583988	helge@dis-syd.se
Rickard Samuelsson	Örebro	070-2871322		musicminder@gmail.com
Gunilla Hermander	Hudiksvall	0650-94188		macnilla@telia.com
Micael Olsson	Järpen			micael.olsson@itare.se
Kerstin Farm	Matfors	070-1770111		kerstin@farm.se

Min Släkt/pc

Elinor Elmborg	Södertälje	08-55013205		jagelli@hotmail.se
Torgny Larsson	Malmö	0707-414018		t.larsson@tele2.se
Lotta Sörensen	Sölvesborg	0760-141262		lotta.1957@gmail.com
Kjell Croné	Göteborg	031-159538kv		kjell.crone@home.se
Annelie Lindgren Kedehag	Bollebygd	(033-288388kv)		petared@gmail.com
Daniel von Schantz	Falun	0705-698037		daniel@von-schantz.se
Bo Svartholm	Frösön	063-44286		bo.svartholm@gmail.com

Holger/pc

Sven Olof Åkerlund	Huddinge	(070-5112847)		sven.olof.akerlund@gmail.com
Kenneth Mörk	Sala	0224-775 72	073-5428471	tenchen@spray.se

Karthantering

Tor-Leif Björklund	Norrköping	011-130388	076-8130387	torleif.bjorklund@telia.com
--------------------	------------	------------	-------------	-----------------------------

Disbyt-ombud (Sverige)

Gunnar Bergstedt	Stockholm	08-250966	0707-716906	sm0ald@comhem.se
Carl-Olof Sahlin	Täby	08-7563314		carl-olof.sahlin@telia.com
Christer Thörn	Perstorp		0709-967687	christer@thoern.com
Donald Freij	Värnamo	(0370-650793)		donald@freij.se
Charlotte Börjesson	Västra Frölunda	031-478093		charlotte.borjesson@telia.com
Hans Vappula	Landvetter	031-945132		hans.vappula@gmail.com
Håkan Johansson	Västerås	021-22274	070-2224857	hakan.johansson.021@telia.com
Håkan Asmundsson	Linköping	013-154126		hakan@asmundsson.nu
Jerker Thorell	Uppsala	018-693620		jerker.thorell@telia.com
Rolf Eriksson	Vikingstad	013-81283	0723-628263	rolferiksson@brevet.se
Kerstin Malm	Örebro	073-0429721		kegubi60@gmail.com
Bernth Lindfors	Njurunda	060-31524		bernth.lindfors@telia.com

Disbyt-ombud (Sverige & Finland)

Gunnar Bergstedt	Stockholm	08-250966	0707-716906	sm0ald@comhem.se
------------------	-----------	-----------	-------------	------------------

Dis Arkiv

c/o Bo Kleve, Solhaga 7, 582 47 Linköping	013-104 204	dis_arkiv@dis.se
---	-------------	------------------

Ordförande

Daniel Berglund,

Hängestensvägen 38, 421 67 Västra Frölunda,
031-443 143, 0705-244088
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg,

Brunnsgatan 28, 553 17 Jönköping,
036-169 857,
evad.forening@gmail.com

Sekreterare

Elisabeth Leek

Norra Notåsa, 573 73 Sunhultsbrunn,
0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Marianne Strömberg,

Sleipnervägen 13 2tr, 136 42 Handen,
08-777 66 82,
marianne.stromberg@ownit.nu

Övriga ledamöter

Staffan Knös

Gångbrogatan 2, 372 37 Ronneby,
070-595 1338,
1338-sek@telia.com

Josefine Nilson

Brunstorpsvägen 26 A, 561 36 Huskvarna,
036-145450,
josefine-nilson@swipnet.se

Gunilla Kärrdahl

Kristianstadsvägen 6, 280 60 Broby
044-46715, 0705-221957
gunilla@karrdahl.se

Bo Kleve

Solhaga 7, 582 47 Linköping,
013-104 204,
bok+dis@klev.se

Karl-Ingvar Ångström

Hemmansvägen 87,
871 53 Härnösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Bertil Lindqvist

Stenbrötsgatan 11, 582 47 Linköping
0704-150033,
bertil.lindqvist@kpg.visit.se

Claes Embäck

Yxbergsvägen 7, 804 25 Gävle
026-192500, 0706-416579
CoU@tele2.se

Valberedning

Sammanställande: **Gunnar Bergstedt,**
valberedning2015@dis.se

Dis-Nord

c/o Linder, Burliden 7,
937 92 Burträsk, 070-2294804
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Anna Linder

Årsmöte

Dis-Nords årsmöte 2015 kommer att hållas lördagen den 18 april på Väven, den nya byggnaden som nu även hyser Umeå Stadsbibliotek.

Förutom sedvanliga årsmöteshandlingar kommer ett föredrag om när järnvägen kom till Norrland att hållas och vi hinner även med en kort visning av bibliotekets släktforskningsavdelning.

Medlemsträffar

Dis-Nord hade ett medlemsmöte i Piteå lördagen den 28 mars och planerar nästa träff till början av september, antagligen i Gällivare.

På gång

Två fortsättningskurser i Disgen går just nu parallellt i Nordmaling. I Älvsbyn hålls en grundkurs i Disgen. I Umeå kommer flera kurser att sätta igång när det finns tillräckligt många intresserade.

Månadsträffarna rullar på som vanligt i Skellefteå, Umeå och Nordmaling. Om du har möjlighet att närvara vid en månadsträff har du ett bra tillfälle att diskutera vilka kurser och aktiviteter du vill att Dis-Nord ska ordna. Det går även bra att skicka önskemål via mejl till styrelsen@dis-nord.se.

ANNA LINDER

Dis-Mitt

c/o Lilliesköld, Johannedalsv 150,
863 37 Sundsvall,
060-155 030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Rolf Lusth

Föreningens verksamhet

Den under förra verksamhetsåret påbörjade idén om att hålla årsmötena på flera platser utvecklades detta år ytterligare genom att mötena anordnades på fyra platser från Gävle i söder till Ömsköldsvik i norr. Dessutom användes detta år webbkameror så att man på varje ort via videoprojektorer kunde se den som talade. Det återstår nu att utveckla detta koncept ytterligare så att även de årsmöteshandlingar som förekommer kan visas samtidigt på alla platser och kanske även de efterföljande föredragen kan sändas ut direkt eller i efterhand.

Tekniken används till viss del av Landsarkivet i Östersund som vid en del av sina föredrag samtidigt sänder dessa till orterna Bräcke och Funäsdalen genom att använda en videokamera. Detta förfarande skulle ytterligare kunna stärka föreningens intentioner om att förlägga föreningens aktiviteter till fler platser inom regionen. Föreningens kommande arrangemang förmedlas numera till medlemmarna genom att med jämna mellanrum skicka ut en verksamhetskalender via e-post och sedan i direkt anslutning till arrangemangen, i närområdet, per e-post sända en annons om arrangemanget.

Den enkät som tidigare utlovats har blivit fördröjd men förhoppningen är att den skall bli klar och utskickad under våren. De aktuella grund- och fortsättningskurserna i Disgen är påbörjade på de orter där antalet deltagare varit tillräckligt stort. För övriga orter fortsätter arbetet med att hitta deltagare för att kunna genomföra kurser eller på annat sätt tillgodose utbildningsbehovet. Då det gäller träffar för att visa nya Disgen så kan dessa ännu inte planeras in då någon slutlig lanseringsplan för programmet för närvarande ej finns.

STYRELSEN

Dis-Bergslagen

c/o Strömberg, Kristinagatan 16,
724 61 Västerås, 021-14 33 61
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida: www.dis-bergslagen.se
Ordf: Brage Lundström

Öppet hus i Västerås

Välkommen till oss (i ABF Vux lokaler på Pilgatan 8 D) om du vill ha hjälp med din släktforskning.

Vi har öppet vissa onsdagar, 8 och 22 april, kl. 17.00–20.00 (ankomst dock senast kl 19.00)

Vi har ett antal datorer med olika abonnemang samt diverse släktforskningskivor. Du får gärna ta med egen dator för hjälp med ditt eget material.

Årsmöte

Dis-Bergslagens årsmöte hölls söndagen den 29 mars på Culturen i Västerås.

Dis-Bergslagen startades i november 1995 under namnet Dis-Aros och har Västmanland, Närke, Värmland, Södermanland, Uppland och Dalarna som sitt upptagningsområde. Vi är för närvarande ca 1600 medlemmar.

Dis-Öst

Anderstorpsvägen 16,
171 54 Solna, 08-7511630,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Vice ordf: Gunnar Bergstedt

Kvällsforsk

Vi har startat upp en gammal verksamhet som har legat nere ett par år. Den här gången hyr vi inte in oss i Arninge, med sina mikrokort. En nackdel med Arninge var att kommunikationerna var dåliga. Det tog för lång tid att åka kommunalt och det gick inte att utnyttja tiden fullt ut om man inte kunde köra själv eller tiggas till sig lift med en bilburen kompis. Vi fick lägga ner verksamheten när antalet deltagare blev för lågt så att verksamheten gick med ett kraftigt minus.

Nu satsar vi på att motsvarande resurser ska finnas på nätet. Det vill säga att det blir ett helt igenom digitalt forskande med hjälp av ArkivDigital. Som i många fall har initiativet kommit från Anders Eriksson, som har använt erfarenheterna från våra Helgforsks. Grundidén är att vi ska träffas under gemytliga former, då vi hjälper varandra att komma vidare genom att tolka svårtydda texter eller diskutera fram nya angreppssätt på problemen. Vi börjar redan 14.00 och håller på till 22.00 och för att vi inte ska svälta ihjäl satsar vi på att servera en enkel måltid omkring 18.00. Detta för att de som jobbar ska kunna komma direkt från jobbet till en kväll helt i forskningens tecken. Än har vi inte haft fullsatt, men jag tror att det kommer med tiden.

CARL-OLOF SAHLIN

Dis-Filbyter

c/o Frykman, Arrendegatan 5,
583 31 Linköping,
013-214937, ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Ulf Frykman

Verksamheten i Åtvidaberg

Hösten 2013 kom ett antal eldsjälarna från Dis-Filbyter till Åtvidaberg för att se om det fanns något intresse för en lokal mötesplats för Dis-Filbyters medlemmar. Det var stor uppslutning då hela 22 deltagare kom, varav 6 kunde tänka sig att hjälpas åt en kväll varannan vecka vid öppet hus. Det fanns också ett stort intresse för att hålla diverse kurser och kanske även föreläsningar. Det bestämdes att det skulle hållas en introduktionskurs i Disgen vilket genomfördes våren 2014. Kursen hade plats för 8 deltagare, men det kom 12. Det gjorde inget, med lite god vilja och bra samarbete fick alla plats ändå. Det planerades för 3 kurser till under hösten 2014. Innehållet i dessa kurser skulle vara AD som verktyg, att använda SVAR och grundkursen i Disgen. Tyvärr blev det inte som planerat. För få anmälda gjorde att alla tre kurserna fick ställas in.

Nu tar vi nya tag. Under våren 2015 kommer grundkursen i Disgen att genomföras. Även en kurs i kartor har efterfrågats men där har inget beslut tagits än om eventuellt genomförande.

Vi har Öppet hus varannan tisdag kväll mellan klockan 18-20 jämna veckor. Under de 8 veckorna (v 9-16) som Disgenkursen pågår, kan tillgängligheten för Öppet hus vara något begränsad.

Vi håller till i ABF:s lokaler under Åtvidabergs kommunbibliotek. Där har vi tillgång till kök samt bredband för egen forskning med egen dator. Vi hjälps åt med de problem som uppstår för varje forskare. Vi löser inte allt men med gemensamma krafter kan vi komma långt. Det skulle vara roligt om fler medlemmar tar tillfället i akt och kommer på Öppet hus för att diskutera vårt gemensamma intresse för släktforskning. Alla är hjärtligt välkomna.

MICHAEL ASKLÖF

Dis-Väst

c/o Amberntsson, Smaragdsgatan 25,
421 49 Västra Frölunda
ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.o.se
Ordf: Ylva Amberntsson

Vid årsmötet den 21 februari tackades Kristina Andersson, Synnöve Nilsson och Kent Lundvall av för sitt arbete i styrelsen. Istället för dem hälsar vi Bengt Knutsson, Maria Brolin och Karin Nirvander välkomna till Dis-Västs styrelse.

Det är många som spånt väntar på den nya versionen av Disgen. De drygt 50 som kom till årsmötet hade många bra frågor och synpunkter. Daniel Berglund, som höll i föreläsningen på årsmötet, svarade tålmodigt på "När kommer den nya versionen?" och andra frågor som dök upp under den presentation som gjordes. Av det vi fick se så ser det riktigt bra ut.

Under våren har vi provat att ha kvällsöppet i lokalen första tisdagen i månaden för de som vill forska eller har fadderfrågor, utöver de temakvällar som vi haft under en tid. Fler besökare än förväntat känns väldigt positivt. DNA är något som lockar många och vi satsar på ytterligare en temakväll i ämnet under våren. Tillsammans med vårmöte 2 som kommer att handla om valloner blir det en spännande mix av nytt och gammalt. Genom DNA-forskningen går det att hitta kopplingar långt tillbaka i tiden med hjälp av den nya tekniken och många valloner kom till Sverige före kyrkoböckernas tillkomst så vem vet, det kanske ligger ett korn sanning i att farfar hade valloner i släkten?

För de som är faddrar och utbildare i regionen har vi fortsatt med våra träffar, allt för att få möjlighet att träffas och diskutera utbildningsfrågor. I februari var även Töreboda Släktforskarförening med och Kestín Carlborg berättade hur de arbetar med utbildningsfrågor i Töreboda. Ett mycket inspirerande föredrag. Nytt på kursfronten är en kurs i Min Släkt, ett registreringsprogram som vi vet att många arbetar med.

CHRISTINA CLAESON

Dis-Småland

c/o Nilsson, Backgatan 5,
575 35 Eksjö
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Tommy Nilsson

Nu blir det mycket att göra, härligt. Som tur är kan jag lägga en hel del tid på Dis och släktforskning. Som pensionär har jag fördelen att prioritera min tid som jag vill. Det betyder i regel att jag väljer det som känns trevligast varje dag.

I februari deltog vi från Dis-Småland i ett möte med Bengt Kjollerström för att diskutera och planera distansutbildning i Disgen. Mötet var intressant och givande. Vi beslutade att testa distansutbildning i Dis-Smålands regi. En hel del arbete måste göras för att anpassa utbildningsmaterialet. Vi måste också ordna så att allt det IT-tekniska ska fungera. Ett avstämningmöte är planerat till april. Start är preliminärt den 15 april 2015.

I vår region pågår ett antal kurser i släktforskning, där våra Dis-medlemmar är engagerade som lärare. Vi hoppas att vi med viss påverkan kan få nybörjare att starta med Disgen. Dock kan vi tyvärr se att det ofta är mer populärt att gå över till andra program. Uppfattningen är ofta att det är "för svårt" med Disgen. Vi som är vana att arbeta med Disgen kan ju inte hålla med, men vad har det för betydelse när vi inte lyckas visa enkelheten. Det är ofta första intrycket av gränssnittet som skrämmer och verkar komplicerat. Med den ingången är det svårt för vana användare att argumentera. Jag hoppas detta blir lättare i och med nya Disgen.

Vi fortsätter under våren med temamöten i Kalmar, Eksjö och Värnamo, möjligen också på fler ställen. Närmast ser vi nu fram emot släktforskar dagarna i Ronneby där vi och Dis Syd kommer att samarbeta för att marknadsföra Dis. Själva har vi sedan Dis-Smålands årsmöte i Jönköping den 18 april.

TOMMY NILSSON

Dis Syd

Porfyrvägen 20,
224 78 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Jan Nilsson

Årsmöte i DIS Syd

Dis Syd kallar sina medlemmar till årsmöte söndagen den 19 april kl. 13. Årsmötet äger även i år rum i Hässleholm. Möteslokalen finns i Senioren på Tingshusgatan 2, på bekvämt promenadvstånd från Järnvägsstationen. Från stationen tar ni till vänster på Järnvägsgränd och tar därefter första avtagsvägen till höger, som är Tingshusgatan. Den som tror mer på GPS följer anvisningen WGS84, N56°9 55', E13°45 89'.

Årets föredrag handlar om den kommande versionen av Disgen. Det är Patrik Hansson, som arbetar som utvecklare på DIS, som kommer att berätta om vilka förändringar det blir med den nya Disgen-versionen.

Program

- Patrik Hansson berättar om nya Disgen.
- Föreningen bjuder på kaffe eller te och smörgåsar.
- Årsmötesförhandling; dagordning, årsberättelse, bokslut och valberedningens förslag finns på hemsidan. Årsmötet kommer också för andra gången att ta ställning till förslag till ändring av föreningens stadgar § 5 om föreningsmöte.
- Efter årsmötet finns det möjlighet att söka i Disbytt, träffa styrelsen m.m.

Gällande skrivning § 5.

Föreningsmöten B. Kallelse till stadgemässigt årsmöte och till föreningsmöten skall jämte dagordning och övriga handlingar vara medlemmarna tillhanda senast två veckor före mötet. Kallelse kan också ske i ett ev. medlemsblad.

Förslag till ny skrivning (beslutad vid medlemsmöte hösten 2014) § 5.

Föreningsmöten B. Kallelse till stadgemässigt årsmöte och till föreningsmöte sker via föreningens informationskanaler (exempelvis genom föreningens hemsida, e-brev, föreningens tidning eller medlemsblad), senast fyra veckor före mötet. Dagordning och övriga handlingar för mötet, skall finnas tillgängliga för medlemmarna på föreningens hemsida, senast två veckor före mötet, eller kan beställas hos sekretären.

Välkommen till årsmötet och påverka verksamheten i din förening.

MATS J LARSSON

Några av deltagarna vid distansutbildningsmötet i Linköping.

Foto: Tommy Nilsson

Som medlem i Dis får du tillgång till...

Fler än
25 000
medlemmar

Sveriges största
släktforsknings-tidning

- 4 nr/år
- Digitalt tidningsarkiv

... Diskulogen

www.dis.se

Föreningen för datorhjälp i släktforskningen

Gamla Linköping, Hovslagaregatan 3
013-149 043
måndag-fredag kl 9-12 och måndag-torsdag kl 13-15